

Sari Hyytiäinen 8/15/2024 ⇄

Iloa ja intoa lukemisen ja kirjallisuuden opetukseen: Lukevaksi kouluksi 16.9.2024 (Katariina Knuutinen ja Kati Säkkinen)

⇄ **Keskustelu: peruskoulu**★ **Lukuprojektin ideointi 25 min.**

1. Mitkä ovat tavoitteet? Mitä harjoitellaan?
2. Mitä luetaan ja miten luettava hankitaan?
3. Missä, milloin ja millä aikataululla luetaan?
4. Mitä työmenetelmiä käytetään?
5. Projektin tuotos, lopputulos, palkinto, julkaisu?

♡ 0 🗨️ 38

Anna-Maria Kohtala 9/16/24 6:51ILTAPÄIVÄ

1. Lukuprojektin tavoite on kokonaisteoksen lukeminen.

Anna-Maria Kohtala 9/16/24 6:53ILTAPÄIVÄ

2. Joskus voidaan lukea yhteinen teos, mutta tärkeää on saada valita itselleen sopiva teos. Meillä Nokianvirran koulussa on todella hyvä koulukirjasto, mutta käymme myös kaupungin kirjastossa.

Anna-Maria Kohtala 9/16/24 6:54ILTAPÄIVÄ

3. Kirjaa luetaan pääosin kotona, mutta 4-6 viikon ajan luetaan koulussa yhdellä oppitunnilla.

Anna-Maria Kohtala 9/16/24 6:57ILTAPÄIVÄ

4. Riippuu kirjasta, hyvin erilaisia töitä. Esim. yhdeksäsluokkalaiset lukevat elämäkerran ja tekevät siitä pienen kirjallisen tiivistelmän ja sitten he käsittelevät kirjaa noin neljän hengen ryhmissä ja äänittävät "podcastin".

Polite Shrimp 9/16/24 6:58ILTAPÄIVÄ

2. Jyväskylässä käynnissä kasien urheiluluokkalaisille elämäkertateosten lukeminen. Oppilaat käyvät joko koulun kirjastossa tai kaupunginkirjastossa ja etsivät elämäkertatyypin, joka kiinnostaa esim. oman lajin edustajana. Kirjaa luetaan neljästi oppitunnilla + kotona. Ope jakaa oppilaat pareiksi tai ryhmiiksi lajin tai muun yhteisen piirteen perusteella. Podcast-keskustelu kirjoista padille. Loppuksi keskustelua siitä, mitä uutta opittiin luetusta kirjasta. Mitä vaikeuksia esim. urheilijat ovat kohdanneet -> mitä tästä voi ottaa omaan elämään? Toteutan saman myös ihan tavallisessa opetusryhmässä mutta niin, että elämäkertatyypin voi olla kuka tahansa. Joskus elämäkertatyypistä tehty myös "ystäväkirjan sivu".

Marjukka Pyrrö 9/16/24 6:58ILTAPÄIVÄ

2. Ennen kirjastoon menoa läksynä on hoitaa kirjastokortti kuntoon. Silloin jokainen voi lainata kirjastosta omalla kortillaan.

Elli-Maija Mäkelä 9/16/24 6:59ILTAPÄIVÄ

1.-5. Ruotsinkielisen koulun kanssa yhteinen projekti: luetaan Poika raidallisessa pyjamassa omalla opetuskielillä. Katsotaan loppuksi yhdessä elokuva. Lukemisen aikana tavataan 4 kertaa ja tehdään yhdessä tehtäviä ym. Koulut ovat samassa rakennuksessa. Tarkoitus myös lisätä kieliryhmien yhteistyötä. Mielestäni yhteisöllinen lukeminen lisää lukuintoa.

Anna-Maria Kohtala 9/16/24 6:59ILTAPÄIVÄ

5. Esitelmä, podcast, kirjoitelma, lukupäiväkirja, uutinen dekkarin tapahtumista jne.

Graceful Leopard 9/16/24 7:01ILTAPÄIVÄ

Meillä on kunnassa kirjaston ja koulun yhteistyösopimus, johon on kirjattu lukuvuosittain yhteistyön muodot: kirjastokäynnit, tiedonhankintakoulutukset koululaisille ja ulkopuolisen vinkkaajan pitämät kirjavinkkaustunnit. Tukee hyvin lukemista ja koulutyötä!

Excited Hedgehog 9/16/24 7:01ILTAPÄIVÄ

1. Lukutaidon kehittyminen, sanatietouden lisääminen, oikeanlaisten lauserakenteiden oppiminen. Joka tunti luetaan 30 min, välillä ope voi lukea ääneen (75 min tunnit). Koulussamme on lukuviikko syksyllä ja keväällä, jolloin joka päivä viikosta luetaan.

Marjukka Pyrrö 9/16/24 7:01ILTAPÄIVÄ

5. Kirjeen kirjoittaminen päähenkilölle (tai muulle henkilölle) pareittain on ollut oppilaiden mielestä kivaa.

Minna Niskakangas 9/16/24 7:02ILTAPÄIVÄ

1. 8. luokka: Tavoitteena kokonaisteoksen lukeminen ja luetusta teoksesta keskusteleminen lukuryhmän kesken. 2. Lukuryhmä (3-5 oppilasta/ryhmä) valitsee koulun kirjastosta yhteisen teoksen (nuortenkirja). 3. Kirjaa luetaan kotona kolmen viikon aikana sovittu sivumäärä (noin 1/3 viikossa). Kerran viikossa kirjaa käsitellään oppitunnilla. Tuolloin lukuryhmä keskustele opettajan apukysymysten avulla chatissä lukemastaan kirjasta. Chat-keskustelua voi jatkaa myös viikon aikana. Opettaja on mukana ryhmäkeskustelussa seurailijana ja keskustelun ohjaajana. Oppituntia voi käyttää myös kirjan lukemiseen. 4. Työmenetelmänä on verkkokeskustelu lukuryhmän kesken. 5. Opettaja arvioi keskustelun sisällön ja ryhmän aktiivisuuden perusteella.

Pauliina Kallio 9/16/24 7:03ILTAPÄIVÄ

2. Oppilaat saavat hyvin usein valita teoksen itse tai yhdessä lukupiiriryhmänsä kanssa, tietenkin tiettyjen kriteerien perusteella. Kerran vuodessa suunnilleen luetaan yhteinen teos.

Elli-Maija Mäkelä 9/16/24 7:03ILTAPÄIVÄ

1. Kodin ja koulun päivänä kiertopisteinä: black out poetry, kollaasiruno, klassikko-Kahoot ja Arvaa kirjaa suositellut opettaja -kisa. Tämä on tulossa.

Pauliina Kallio 9/16/24 7:05ILTAPÄIVÄ

4. Teoksista on tehty monenlaista. Koko luokan kirjoista on tehty esim. yhteinen kirjaa esittelevä seinätaulu, joskus on tehty mm. ryhmissä video teoksen kohtauksista.

Merja Mäenpää 9/16/24 7:05ILTAPÄIVÄ

Seitsemännellä luokalla oppilas valitsee nuortenkirjan oman kiinnostuksensa mukaan (kirjastosta tai kotikirjahyllystä), pitää siitä kirjavinkkauksen muulle luokalle. Samalla suullisen esityksen harjoitus. Saman luokan oppilaat ovat toisinaan innostuneet lukemaan kyseisen kirjan.

Graceful Leopard 9/16/24 7:05ILTAPÄIVÄ

Lukupiiritoiminta lukutunneilla: Olen koittanut bongata oppilaat, joilta ei pitkän kokonaisteoksen lukeminen suju. Kokoan tällaiset oppilaat lukupiiriin, jossa luetaan samaa nuortenkirjaa ääneen, jokainen nuori sivun kerrallaan. Nuortenkirjaa luetaan niin kauan, että se on luettu. Joskus erityisopettaja on tukena. Ohjaajakin voi tätä pitää.

Hanna Vierijärvi 9/16/24 7:06ILTAPÄIVÄ

Itä-helsinkiläisessä peruskoulussa luetaan 9.-luokkalaisten kanssa mm. Angie Thomasin Viha jonka kylvät. Romaanin luku aloitetaan yhdessä, kaikkiaan kestään noin 6 viikkoa - edetään samaan tahtiin (luku-urakka annetaan aina seuraavaksi kerraksi). Viikoittain lukutunti, jonka aikana myös vastataan sisältökysymyksiin. Romaani herättää paljon keskustelua syrjinnästä ja rasismista, usein haetaan myös uutisia aiheeseen liittyen. Lopuksi katsotaan elokuva ja voidaan pohtia elokuvan ja romaanin eroja. Ekstrana ollut koulun vitriinissä esillä romaanin juoneen liittyviä esineitä. Tästä voi olla kilpailu + palkinto parhaille vastauksille: miten esineet liittyvät romaaniin

Minna Huhtala 9/16/24 7:06ILTAPÄIVÄ

1. Seiskoillani on tällä hetkellä lukeilla tietokirjat. Tavoitteena on lukea tietotekstiä ja harjoitella erilaisia lukutapoja (saa siis harppoa silmäillen, mutta osa pitää lukea tarkasti). 2. Kirjat ovat eritasoisia lasten, nuorten ja aikuisten tietokirjoja, jotka on lainattu kirjastosta. 3. Lukuaikaa on kuukausi, muutama tunti koulussa ja muuten kotona. 5. Luetusta kirjasta/sen aiheesta tehdään tietoisuus.

Minna Huhtala 9/16/24 7:07ILTAPÄIVÄ

Kaseilla on tulossa lukupiirit genrekirjoista.

Marjukka Pyrrö 9/16/24 7:08ILTAPÄIVÄ

Yle Arenassa on muutamia kotimaisia klassikkokirjoja äänikirjana kuunneltavana. Näitä olen joskus hyödyntänyt 9. luokille näytteenomaisesti.

Pauliina Kallio 9/16/24 7:08ILTAPÄIVÄ

4. Lukeva Salo -yhteisö on kehittänyt lukuläksykortteja, joissa on lukemisen lisäksi tehtävänä pohtia kirjan kautta myös sanaluokkia, kirjallisuuden käsitteitä... Läksynä lukea puoli tuntia päivässä.

Hanna Vierijärvi 9/16/24 7:10ILTAPÄIVÄ

Isoimpana haasteina lukemisessa on, että oppilaan päin sisään ei pääse. Osa keskittyy lukemiseen, osa on keskittyvinään. Iso osa "ei muista mitään"...

Meri Heikkilä 9/16/24 7:11ILTAPÄIVÄ

1. Tavoite: Kokonaisteoksen lukeminen 7. luokan alussa, lukemaan innostaminen, lukurutiini ja aikataulutaminen, ryhmäytyminen, kirjallisuudesta keskusteleminen ja omien tulkintojen harjoittaminen.
2. Mitä luetaan: Koulussa valmiita kirjasarjoja. Yritetään valita mahdollisimman mukaansatempaavaa luettavaa (ollut esim. Paahde, Yksi meistä valehtelee). Vaihtoehtoisesti voidaan lainata kirjastosta.
3. Seiskan alkupuolella 3-4 viikkoa tai vähän enemmän kirjan pituudesta riippuen. Luetaan ensimmäinen tunti kokonaan ja sitten noin 15 min / tunti seuraavien viikkojen ajan. Lukea saa lisäksi aina, kun on saanut muut tehtävät tehtyä.
4. Menetelmät: Jokaisen tunnin alussa ohjattu ryhmäkeskustelu vaihtuvissa ryhmissä (jokaiselle tunnille tietty lukutavoite) ja keskusteluiden purku yhdessä. Lisäksi lopputehtävä, jossa esim. luovaa kirjoittamista ja sopivan pohdiskelevia sisältökysymyksiä ja kysymyksiä omasta lukukokemuksesta.
5. Vastaukset sisältökysymyksiin ja lopputehtävä.

Hannamari Kantonen 9/16/24 7:12ILTAPÄIVÄ

1. Tavoitteena tuoda näkyväksi vapaa-ajan lukemista ja kannustaa jakamaan lukuvinkkejä muille; tämä mielessä olen pitänyt omien opetusryhmien välisen lukubingo-kisan marras-joulukuussa. Jokaiselle ryhmälle tulostetaan luokan seinälle samanlainen lukubingo (esim. Lukufiilis, kaupunginkirjastot jne.) ja tavoitteena on kerätä bingoon mahdollisimman

paljon merkintöjä muutaman viikon kisa-aikana. Eli ryhmä yhdessä kerää mahdollisimman paljon merkintöjä vapaa-ajalla tapahtuvasta kirjojen lukemisesta (bingopaperiin merkitään lukija, kirja ja pvm). Kun kisa-aika päättyy, eniten lukenut ryhmä saa palkinnoksi lukutunnin pikkujouluhengessä (jouluvalot, glögiä, pipareita ja vapaata lukemista). On innostanut kovasti!

Sanna Kaunisto 9/16/24 7:29ILTAPÄIVÄ

1. Seiskoilla tavoitteena on kokonaisteoksen lukeminen, lukemisen aikatauluttaminen ja lukukokemuksen jakaminen = mallinnetaan sitä, kuinka yläkoulussa kirjoja luetaan ja käsitellään. 2. Luettavat teokset haetaan lähikirjastosta (samalla uusitaan kirjastokortti, jos on kadonnut). Opettaja suosittelee kaikkia keksimiään "lyhyitä ja helppoja kirjoja sellaisille oppilaille, jotka eivät pidä lukemisesta". 3. Seuraavalla viikolla koulussa samalla tuntipaikalla on lukutunti. Tällöin tehdään lukusuunnitelma: tarkoitus on lukea 1/4 per viikko. Ope jakaa post it -kirjanmerkin. Jos lukee selkoa tai muuta hyvin lyhyttä, ei lukuläksyä ehkä jää (motivoi + kirja ei unohdu kotiin). Lukuläksyksi tulee lukea seuraavan viikon aikana seuraava neljännes. Pidemmän kirjan valinneetkin ehtivät 4-5 viikon aikana hyvin. Luokassa on näkyvissä eri luokkien kirjapinoja ja jokainen näkee, että kaikki luokat lukevat. Bonus: ope arpoo yhden, vuorollaan lukemaan luokan säkkituoliin. Loput saavat ottaa halutessaan viltin. 4. Lukutunnin tiukat säännöt: omalla paikalla, täysin hiljaa, pitää todella lukea. Toisaalta saa pitää huppua tai vilttiä. Ope palkitsee ylistävin tuntimerkinnoin onnistuneen edistymisen: "Timanttinen lukurauha tänään!". Systemaattisuus: lukutunti aina samassa kohtaa viikkoa + lukuläksy Wilmassa. 5. Kun kirja on luettu, tehdään oppikirjasarjan kirjaraportti-moniste (perustiedot ja tunnot muistiin). Myöhemmin kun kaikki ovat lukeneet, tehdään Classroomista luova tehtävä luetusta: esittele viisi kirjaan liittyvää esinettä ja perustele. Esitellään työt.

Leija Kuuran halla 9/16/24 7:34ILTAPÄIVÄ

KOOSTE chatin vinkeistä:

Leija Kuuran halla 9/16/24 7:46ILTAPÄIVÄ

a. Kirjaan liittyvät kysymykset paperilapuilla, jotka nostetaan yksitellen keskusteluun. Lisää keskustelua.
b. Yhteistyö muiden oppiaineiden kanssa: ai + ge + fy (Näin pelastamme maailman -teos), ai + ue (etiikka), ai + hi (8. lk kaikki toiseen maailmansotaan liittyvä, 9. lk Suomen taiteen kultakausi), ai + bi (Harari, Pysäyttämätön ihminen), päiväkodissa piirretään + koulussa maalataan + 7.-luokkalaiset kirjoittavat sadut + ilmaisutaidossa tehdään esitys sadusta/saduista ja esitetään päiväkodissa c. kaikki yhteinen lukeminen: luokkakirjat, parilukeminen, isot lukevat pienille, pienet lukevat isoille, opettaja lukee oppilaille, näytelmiä luetaan rooleissa jne. d. valinnaiskurssit: Lukudiplomikurssi, Lukutaidon tehotreenit, Löydä luettavaa e. monialainen kokonaisuus: yksi päivä = lukupäivä (kirjailijavieras, erilaisia lukutehtäviä, haastatteluja yms.) f. tukioppilaat lukevat päiväkodissa, 9.-luokkalaiset lukevat vanhainkodissa g. yksittäinen oppitunti: oppilaat tuvat majatarpeita luokkaan ja taskulamput tms. yksi tunti luetaan majoissa h. arvaa aikuisen (esim. opettajan) lempikirja -kilpailu tai opettajat esittelevät lukemiaan kirjoja (näyttely tai diasarja tms.) i. pehmoeläinnäyttely, josta tunnistettiin kirjallisuuden hahmoja

Leija Kuuran halla 9/16/24 7:47ILTAPÄIVÄ

TÄRKEÄ: Lukuakataulun laatiminen ja välitavoitteiden asettaminen

Maarika Toivonen 9/16/24 7:59ILTAPÄIVÄ
Pikatreffit kirjan kanssa: Eri puolille luokkaa on asetettu koulun kirjastosta muutamien kappaleen pinoja noin 10-15 eri kirjaa (jatkosta riippuen). Oppilaalla on minuutti aikaa tutustua kirjaan ja opettajan merkistä hän siirtyy tutustumaan seuraavaan kirjaan. Näin käydään kaikki kirjat läpi (ja oppilas on samalla törmännyt moneen mahdollisesti kiinnostavaan nuortenkirjaan). Tämän jälkeen siirrytään tavalla tai toisella valitsemaan itselle mieluisaa kirjaa, joka sitten luetaan pari- tai lukupiiriytöskentelynä tms. Kirjojen valitsemistapana tämä on oppilaista innostava.

Anne Juvonen ja Kaisu Tannerma 9/24/24
8:06AAMUPÄIVÄ
Yhteistyö ylä- ja alakoulun välillä: yläkoululaiset käyvät lukemassa ekaluokkalaisille pienissä ryhmissä Koivun "Jänö-Jussi koulussa" -tarinan ja keskusteluttavat ja piirittävät kertomuksen pohjalta oppilaita.

Pia Hupli-Laine 9/25/24 7:18ILTAPÄIVÄ
Seiskojen kanssa luetaan joko Nadja Sumasen Rambo tai L.K.Valmun Poika - Murha seitsemännellä luokalla. Nämä löytyvät paikallisesta kirjastosta koulusarjoista. Lukuaikaa on neljä viikkoa, ja joka viikko on yksi lukutunti. Lukemisen jälkeen tehdään kirjallisia tehtäviä juonesta ja henkilöstä sekä luovempi tehtävä seuraavasti: yksi oppilas vuorollaan asettuu "kuumaan penkkiin" eli asettuu jonkun kirjassa esiintyvän hahmon rooliin. Muut oppilaat esittävät hänelle kysymyksiä ja hän vastaa roolinsa mukaisesti.

Riitta-Elina Valaja 9/26/24 11:01AAMUPÄIVÄ
Otin Ruoveden yhtenäiskoulun yläkoulussa käyttöön lukuvälitunnit viime viikolla. Yllättäen kaikkein innokkaimpia välkälle tulijoita ovat olleet ysit. Lisäksi suunnitteilla on satujen kirjoittaminen äidinkiessä. Satujen kuvittamisesta olen sopinut kuviksen opettajan kanssa ja lukemisesta pienille ensimmäisen luokan opettajan kanssa.

Marjatta Myyry 9/27/24 3:41ILTAPÄIVÄ
8. lk: Luen (vaikuttavan) tietokirjan -projekti. Tavoitteena on tutustua (vaikuttaviin) tietokirjoihin erilaisia lukutapoja käyttäen. Omasta kirjasta tehdään Classroomiin Slides-esitys, joka esitellään suullisesti. Samalla harjoitellaan perustelevaa vertaisarviointia. Tavoitteena on myös kytkeä kirjallisuudenopetus 8.-luokkalaisten muiden oppiaineiden ajankohtaisiin sisältöihin: myös esim. maantieteen, biologian, historian, uskonnon/ET:n aineenopet antavat kirjavinkkejä. Käytössä on myös vinkkilistat ja kirjamarkkinat koulukirjaston kirjoja hyödyntäen. Myös kirjastossa vieraillaan; samalla hoidetaan kuntoon kirjastokorttiasiat. Projektin alussa on lukutunti oppitunnilla, ja loput luetaan kotona. Tarpeen mukaan lukutunteja on useampiakin projektin aikana (kesto 3- 4 viikkoa).

Affectionate Caterpillar 9/27/24 5:49ILTAPÄIVÄ
8-luokkalaiset tutustuvat Selkopolun lahjoittamiin kirjoihin: 1-2: Tutustumme selkokirjoihin, jotka keväällä koulu on saanut lahjoituksena. Luemme kirjoja pienryhmissä, lukupiireissä koulussa. Tavoitteena tutustua selkokirjaan, millainen se on ja miten se eroaa tavallisesta lukukirjasta. Kirjat ovat valmiina äidinkielen luokan kirjahyllyssä. 1 lukutunti/vko, kuukaudessa olisi kirjat luettu.

Satu Pikkarainen 9/27/24 6:31ILTAPÄIVÄ
Edellisen kirjoituksen teki Satu Pikkarainen, Pyhäjärvi

Mira Fordell 9/30/24 3:17ILTAPÄIVÄ

Seiskaluokkalaisten kirjallisuusjakso alkaa pian. Tavoitteena on lukea kokonaisteos. Lukuaikaa on kuukausi. Oppilaat valitsevat kirjan koulun omasta kirjastosta, mutta autan valintaprosessissa siten, että tuon luokkaan kirjoja esille. Oppitunneilla luetaan aluksi, jotta jokainen pääsee vauhtiin. Vanhempia tiedotan kirjallisuusjaksosta, jotta he osaavat kannustaa lastaan kotona kirjan pariin ja aikatauluttamaan lukemisensa. Kirjasta tehdään kirjaraportti, joka arvioidaan.

Satu Grip 9/30/24 6:05ILTAPÄIVÄ

Genreprojekti 8.-luokkalaisille Tavoitteena on lukea neljä teosta eri genreistä, kaksi syksyllä ja kaksi keväällä. Lukuaikaa on neljä viikkoa, ja teokset hankitaan pääosin lähellä sijaitsevasta kirjastosta. Teokset luetaan kotona, mutta muutamia lukutunteja pidetään luokassa. Teen posterin, johon tavoitteena kerätä neljä tarraa luetuista kirjoista. Tehtäviä luetusta: kirja-arvostelu, kirjavideo, genrelomakkeen täyttö ja lukupäiväkirja. Tavoitteena myös lisätä tietoutta selkokirjojen olemassaolosta ja niiden lukemista kaikilla oppilailla! Tehtävien purkua pareittain.

↩️ **Keskustelu: lukio**

🌟 **Lukuprojektin ideointi 25 min.**

1. Mitkä ovat tavoitteet? Mitä harjoitellaan?
2. Mitä luetaan ja miten luettava hankitaan?
3. Missä, milloin ja millä aikataululla luetaan?
4. Mitä työmenetelmiä käytetään?
5. Projektin tuotos, lopputulos, palkinto, julkaisu?

♡ 0 🗨️ 11

Fearless Axoloti 9/16/24 6:55ILTAPÄIVÄ

Meillä Treella Tammerkosken lukiossa alkaa Lukeva Tamlu - työryhmä, jossa on mukana opettajia ja opiskelijoita. Suunnitteilla kirjavinkkausta, vierailijoita, kirjojen kierrätyskärry, lukuhaaste ym.

Reliable Chipmunk 9/16/24 7:01ILTAPÄIVÄ

Tampereella myös lukioille tarjolla Idmanin säätion lukustipendit.

Reliable Chipmunk 9/16/24 7:02ILTAPÄIVÄ

Lukudiplomit kiinnostavat.

Elina Pyöli 9/16/24 7:03ILTAPÄIVÄ

4. Lukemaan innostaisi mielestäni yhteisöllinen lukeminen (lukupiirit, kirjallisuuskeskustelut ym.).

Elina Pyöli 9/16/24 7:05ILTAPÄIVÄ

3. Haaste on lukiodien opintojaksojen tiukka aikataulu ja tuntien vähäinen määrä. Itse en ainakaan löydä aikaa lukutunneille lukiossa, vaan kirjan lukeminen jää opiskelijoilla kotihommiksi. Yhteisölliseen lukemiseen voisi liittää lukupiirien tapaamisia, jotka ehkä olisivat joskus tunneilla mutta pääosin opiskelijoiden itse sopimana aikana.

Reliable Chipmunk 9/16/24 7:07ILTAPÄIVÄ

Sastamalassa on kattava koulukirjasto!

Eija Toivainen 9/16/24 7:09ILTAPÄIVÄ

Meillä Rovaniemellä Lyseonpuiston lukiossa on vapaaehtoinen Lukuklubi kerran jaksossa: Opiskelijat ehdottavat ja äänestävät teoksen, joka luetaan seuraavaksi kerraksi. Sitten kokoonnutaan keskustelemaan luetusta. Opettajat keittää kahvit, opiskelijat tekevät tarjottavaa nyyttäriperiaatteella teoksen teeman mukaisesti. Opettajan rooli on vain

laittaa kysymyksellä tai kahdella keskustelu käyntiin ja keskustelu lähtee pöytäkunnittain käyntiin. Taru Hämäläinen on kirjoittanut toimintatavasta viimeisimmässä ÄOL:n vuosikirjassa. Toimii!

Reliable Chipmunk 9/16/24 7:14ILTAPÄIVÄ
Lukulistoja opiskelijoille.

Kati Sairanen 9/16/24 7:26ILTAPÄIVÄ
Savonlinnassa on hyödynnetty kirjaston kokoamia lukulistoja. Kirjasto myös kokoaa pyynnöstä kirjakarreja eri opintojaksoja varten, jotta opiskelijoiden on helpompi löytää kirjastosta sovitusta teemasta luettavaa. Koululla on myös omat koulun kirjastokortit, joilla äikän opet käyvät lainaamassa kirjoja opiskelijoille valmiiksi. Meillä on myös kohtuullinen koulun kirjasto, mutta kun yhtä aikaa on useille ryhmille kirjojen tarve, ei sieltä riitä kaikille. Lisäksi omasta mielestäni on tärkeää, että voi valita myös ihan uusia kirjoja luettavaksi. Linaan itse usein kirjoja valmiiksi opintojakson alkuun vinkattavaksi.

Merja Salo 9/17/24 4:03ILTAPÄIVÄ
Meillä Luostarivuoren Lyseon lukiossa aloitetaan heti kakkosperiodissa Luostis lukee -hanke. Siinä koko lukio lukee joka päivä lukemiseen varatulla 10-minuuttisella jotakin printtiä, jota opiskelijat kantavat mukanaan tai jonka opettaja antaa. Luokkiin voidaan tuoda myös aikakauslehtiä ja muuta paperista luettavaa, mikäli opiskelija ei ole muistanut ottaa kirjaa mukaansa. Kännykältä tai läppäriltä ei saa lukea, ja myös opettaja lukee samaan aikaan opiskelijoiden kanssa eikä tee omia hommiaan. Mallia on otettu Tampereen Tykistä, joka on toteuttanut vastaavaa mallia jo viime vuonna ja on siihen kovin tyytyväinen

Katriina Koponen 9/20/24 6:57ILTAPÄIVÄ
Lukio/ÄI5 1. Tavoite: luetaan kokonaisteos ja tunnistetaan siitä teema. Tutustutaan siihen, millaisia kantaa ottavia kirjoja on. Harjoitellaan lukemista ja päätelmien tekemistä kirjasta sekä päätelmien ja tulkintojen perustelemista.
2. Luetaan kantaa ottava romaani. Kirjat saadaan koulun kirjastosta, kirjastosta tai opiskelijat voivat lukea omia kirjojaan. Särmä-sarjaan kuuluu äänikirjoja, joista osa sopii tähän.
3. Luetaan kolme viikkoa eli puolet jaksosta kotitehtävänä. Koska kirja voi olla lähes mikä vain, valitaan kirja, jonka ehtii lukea tuossa ajassa.
4. Työmenetelminä tulkinnan tekeminen, askartelu ja kirjan esittely suullisesti pienryhmässä.
5. Tuotos: jokainen askartelee kolme pientä mielenosoituskylyttä, jotka liittyvät kirjan teemaan. Kirjan kannesta otetaan kopio. Kansikuva ja kyltit liimataan A4-paperille (tai leikataan vaikka hahmot mielenosoitukseen). Nämä teesit ja se, miten ne liittyvät kirjaan, esitellään pienissä ryhmissä. Lopuksi laput laitetaan ilmoitustaululle tmv. näytteille

⇒ **Keskustelu: ammatillinen koulutus**

★ **Lukuprojektin ideointi 25 min.**

1. Mitkä ovat tavoitteet? Mitä harjoitellaan?
2. Mitä luetaan ja miten luettava hankitaan?
3. Missä, milloin ja millä aikataululla luetaan?
4. Mitä työmenetelmiä käytetään?
5. Projektin tuotos, lopputulos, palkinto, julkaisu?

♡ 0 🗨 5

KJ 9/16/24 6:55ILTAPÄIVÄ

1. Opiskelijoiden totuttaminen lukemiseen, myös pitempiin teksteihin. Kaikenlaisten tekstien lukeminen on lukemista, lukeminen ei tarkoita ainoastaan kirjan (romaanin) lukemista. Ammattikouluun tulevilla on usein heikko käsitys itsestä lukijana - lukemiseen pitää rohkaista ja tuottaa ajatusta, että itseään lukijana voi kehittää.

KJ 9/16/24 7:00ILTAPÄIVÄ

2. Turussa käytössä lukudiplomi ja lukukassi (kirjaston kokoama), eikä omaa kirjastokorttia välttämättä vaadita (osalle kynnyskysymys). Pop-up-kirjastotoimintaa ollut ainakin Joensuussa (kirjasto tuo kirjoja ammattikoulun tiloihin), samoin Helsingissä. Helsingissä ollut myös henkilökunnan perustama kirjahylly, josta saa ottaa ja johon saa viedä kirjoja. Stadin ammattiopistossa koottu kirjalaatikoita, joissa samaa kirjaa esimerkiksi 15 kpl, ja kirjalaatikkoja voi viedä eri toimipisteisiin.

KJ 9/16/24 7:02ILTAPÄIVÄ

3. Esimerkkejä: opettaja lukee ääneen tuntien alussa silloin tällöin. Valinnaisena opintona lukemiseen keskittyvä Lue mitä vaan, jossa erilaisia tehtäväpalautuksia.

KJ 9/16/24 7:05ILTAPÄIVÄ

4. "Kirjakuntopiiri" 5 minuuttia per kirja ja siirtyminen seuraavan kirjan ääneen (sopii esim. kirjavinkkaukseksi, sillä opiskelijat näkevät paljon erilaisia kirjoja); opiskelijat käyneet lukemassa ääneen erilaisia tekstejä pienille (mm. eskareille).

KJ 9/16/24 7:08ILTAPÄIVÄ

5. Pojat lukevat pojille -projektissa ollut palkintoja (tämä juuri pienille lukemisesta); esim. paikallislehden juttu opiskelijoiden lukuprojektista voi olla opiskelijoille palkitseva.

↳ Lukeva koulu -kotehtävä

✦ Laadi lukemiseen liittyväksi projektiksi suunnitelma, jonka aiot toteuttaa (30.9. mennessä).

♡ 0 🗨 74

katri Ahokas 9/16/24 7:36ILTAPÄIVÄ

Tutustumista suomalaisiin nykykirjailijoihin valitun kirjan kautta. Luetaan alkua ja kootaan ajatuksia, joita teksti herättää. Jatketaan lukemista kohti ryhmätyötä, jossa pohditaan luettua vaikuttajana ja yht. kunnallisen keskustelun kautta. Nyt valituiksi tulivat esim. Statovcin romaanit, jotka tässä toimivat, samoin ilmastonmuutos kirjat. Koululla runsaasti kirjallisuutta ja oppilaat myös ostavat teoksia itse. Lukemiseen ei juurikaan tarvitse patistella.

Hanna Vierijärvi 9/16/24 7:44ILTAPÄIVÄ

9.-luokkalaisten kanssa toteutetaan yhteistyönä 1. luokkien kanssa lukuprojekti: isot lukevat pienille, ja hyödynnetään samalla oppilaiden moninaisia kotikieliä. Erikielisiä lastenkirjoja lainataan kirjastosta, oppilaat voivat tuoda kirjoja myös kotoa. Yhtenäisen peruskoulun 1. luokat sijaitsevat sivukoulurakennuksessa, jossa käytettävissä luokkahuoneiden lisäksi esim. iso liikuntasali ja käytävätiloja lukemista varten.

Maarika Toivonen 9/16/24 7:52ILTAPÄIVÄ

Kotimaisen kirjallisuuden historian opiskelussa ysiluokkalaiset lukevat realistisen näytelmän ääneen rooleissa. Lukijoita vaihdetaan aina kohtauksen vaihtuessa. Keskustellaan luetusta ja selvitetään vaikeita käsitteitä näiden pysähdysten aikana. Jos

ääneen lukeminen on jollekin oppilaalle ahdistava homma, siitä saa kieltäytyä. Ujotkin ovat yleensä lopulta innostuneet osallistumaan. Parhailaan esim. omilla ryhmilläni menossa Työmiehen vaimo. Muita suosittuja ovat olleet Nummisuutarit ja Anna Liisa. Taustaksi olen kertonut realismista ja käynyt läpi Minna Canthin elämäntarinan.

(Kollega luetutti juuri samaan tapaan kaseilla Romeon ja Julian. Lopuksi katsovat leffan. Välkällä heidän kuultiin pohtivan kumman perheen puolella se Tybalt nyt olikaan :) Kirjallisuushistorian oppimisen lisäksi työskentely tekee tutuksi näytelmää, joka on monelle oppilaalle vieras laji. Samoin tarkka lukeminen vahvistuu, kun ääneen lukiessa ei voi arvailla samaan tapaan kuin itsekseen lukiessa. Työmiehen vaimon teemoja on helppo peilata nykyaikaan, mistä johtuen se tuntuu kiinnostavan yläkoululaisiakin, kunhan tekstiä vähän avaa. Käsittelyssä puhumme esim. tasa-arvosta, alkoholismista, rotuennakkoluuloista jne.

Elli-Maija Mäkelä 9/17/24 9:58AAMUPÄIVÄ

Kodin ja koulun päivänä on kutsuttu yläkoululaisten vanhemmat koululle. Oppilaat kiertävät ryhmissä kiertopisteillä ja vanhemmat saavat osallistua myös ryhmien mukana. Kiertopisteet liittyvät lukemiseen ja lukevaan koulu yhteisöön. Kiertopisteet: black out poetry (koulukirjaston poistokirjoja ja rikkinäisiä kirjoja, paperia, tusseja), kollaasiruno (aikakauslehtiä, saksia, liimaa, papereita), klassikko-Kahoot (enemmän vanhemmille) ja Arvaa suosittelija -kilpailu (opettajat suosittelevat lukemista nuorille). Ajatuksena touhuta yhdessä kirjojen ja sanataiteen parissa. Tuotokset asetetaan esille lopuksi. Lukutunti sopisi tähän myös.

Annu Viheriälehto 9/17/24 10:25AAMUPÄIVÄ

Ajatuksenani on toteuttaa kahdeksaluokkalaisten kanssa ns. Unesco-kirjaprojekti. (Koulumme on Unesco-koulu). Oppilaat siis valitsevat jonkin alla olevista Unesco-teemoista ja lukevat siihen liittyvän kirjan:

- Rauha (tai sota)
- Väkivallattomuus (tai väkivalta)
- Perusoikeudet ja ihmisarvo, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- Kestävä kehitys ja kestävät elintavat
- Kulttuurisen moninaisuuden kunnioittaminen

Olen kerännyt listan näihin teemoihin sopivista uusista / uudehkoista (nuorten)kirjosta, joista osa löytyy koulukirjastostamme, osa täytyy hankkia kaupunginkirjastosta.

Toiveeni on saada jonkin toiseen aineen opettajan innostumaan ajatuksesta niin, että kokonaisuus olisi mahdollista toteuttaa MOKina.

Oppilaat tekevät kirjoistaan esimerkiksi podcastin (jos ryhmät kootaan aiheen mukaan) tai kirjavinkkivideon (jos useampi oppilas lukee samaa kirjaa). Lisäksi kirjoista kootaan näyttely koulun kirjastoon.

Satu Kurvinen 9/17/24 10:29AAMUPÄIVÄ

Opettaja lukee oppilaille ääneen syksyn aikana Leena Paasion teosta Harmaja luode seitsemän. 2.10. tapaamme kirjailijan Teamsissa ja hän kertoo Itämeren suojelusta, kirjailijan työstä ja nuortenromaaneistaan. Oppilaat kirjoittavat jollakin seuraavalla tunnilla uutisen Itämereen liittyen. Uutinen on mahdollisuus myös kuvata.

Anna-Maria Kohtala 9/17/24 11:05AAMUPÄIVÄ

9.-luokkalaiset lukevat tietokirjana elämäkerran. He saavat valita teoksen itse. Aikaa lukemiseen on

varattu runsaasti, mutta jokaisen on laskettava itse, kuinka paljon kirjaa on luettava viikon aikana. Kirjaa luetaan välillä myös koulussa tunneilla. Oppilaat voivat lukea kirjaa silmäillen, jotta he löytävät siitä itseään kiinnostavia kohtia, jotka he voivat merkitä lapuilla. Kirjasta tehdään lopuksi pieni kirjallinen tiivistelmä Trelsonissa (suljettu kirjoitustila, ei mahdollisuutta kopioida valmista tekstiä). Teen sitä varten kysymyksiä. Muutama vuosi sitten teetin elämäkerrasta lehtijutun. Niistä tuli hienoja, mutta silloinen ryhmäni oli taitava. Oli mukava opettaa heille asetelua ja työ oli tietoteknisesti aika haastava. Tämä nykyinen ryhmä tekee omista elämäkertoistaan podcastin, jossa he esittelevät henkilönsä ja keskustelevat yhdessä. Tämä ryhmä on tehnyt podcasteja seitsemännestä luokasta asti, joten keskusteluista tulee hyviä, vaikka en valtavasti niitä ohjeistaisikaan etukäteen.

Kaisa Jänis 9/17/24 1:18ILTAPÄIVÄ

Aleksis Kiven ja suomalaisen kirjallisuuden päivänä 10.10.2024 Gradian yhteisten tutkinnon osien ja kaksioistutuksen opettajilla on puku- ja lukutempaus: opettaja pukeutuu haluamakseen suomalaisen kirjallisuuden hahmoksi ja käyttää 5-10 minuuttia opettamaansa ryhmää kohti ko. kirjan ääneen lukemiseen tai muunlaiseen esittelyyn. Periaatteella ne opettajat osallistuvat, jotka haluavat - joukko kattaa äidinkielen ja kielten opettajien lisäksi mm. yhteiskunnallisten ja matemaattisten aineiden opettajia.

Laitinen Alli 9/17/24 2:11ILTAPÄIVÄ

KASIT LUKEVAT VALMISTAVAN LUOKAN OPPILAILLE Tavoitteet: OPS T9 Lukemis- ja kuuntelemistilanteiden monipuolistaminen, fiktiivisten tekstien yhteisöllinen lukeminen, tarinoiden jakaminen. 8.-luokkalaiset äidinkielen opiskelijat harjoittelevat ääneen lukemista ja valo-luokan S2-opiskelijat tarinan kuuntelemista suomen kielellä. Yhdessä harjoitellaan varmistamaan, että jokainen ymmärsi luetun tarinan ja sen jälkeen jaetaan lukukokemus ja keskustellaan luetusta ohjatusti. Ensimmäisille kerroille luettava valitaan koulun kirjaston selkokirjavalikoimasta. Ensimmäinen yhdessä luettava teos on Silja Vuorikurun Käärme kainalossa ja muita tarinoita. Lukukerrat on sovittu 8.-luokkalaisten viikoittaisen lukutunnin ajaksi. Tarkoitus on tavata säännöllisesti mutta ei kuitenkaan joka viikko. Projektin lopputuloksena on tarkoitus luoda malli, jota muutkin voivat matalalla kynnyksellä kopioida vastaavanlaiseen pienimuotoiseen yhteistyöhön eri kieliryhmiä edustavien oppilaiden kesken. Mallin (esim. Canvalla tehty innostava kuva) avulla toimintaa on helppo vinkata eteenpäin toisille ryhmille ja kouluille. (Työskentelen sekä opena että koko kaupungin lukutaitokoordinaattorina ja siksi pyrin "mallintamaan" kaikki tekemäni kokeilut, jotta saan ne hyödynnettyä koko kunnan lukutaitotyössä (bit.ly/lukuilo)

Riikka Mönki 9/17/24 3:37ILTAPÄIVÄ

7. luokkien lukuprojekti

- ◆ Lue vähintään viisi erilaista kirjaa.
 - ◆ Voit etsiä kirjoja itse kirjastosta. Valmiita kirjavinkkejä löytyy esimerkiksi täältä <https://kirjasto.one/lukudiplomi/index.php?dipl=4> (yläkoulun lukudiplomi).
 - ◆ Tee jokaisesta kirjasta esittelytehtävä Classroomiin. Siellä on jokaiselle opettajan tekemä valmis pohja (Slides).
 - ◆ Pohjaan täydennetään kirjan perustiedot ja lisäksi vastaukset alapuolelta löytyviin tehtäviin.
1. Fantasia

Etsi ja kirjoita kirjastasi fantasiakirjallisuuden piirteitä.

2. Runot

Valitse runo ja siihen sopiva musiikki. Kerro runon tunnelmasta.

3. Jännitys ja kauhu

Etsi kirjasta kohtia, joissa kirjailija on saanut aikaan jännittävän tunnelman.

4. Rakkaus

Kirjoita, mitä kirjan päähenkilölle kuuluu 5-10 vuoden kuluttua.

5. Valitse viides kirja yllä olevista kategorioista, ja tee siihen liittyvä tehtävä myös viidennestä kirjasta.

Eva Vähätalo 9/17/24 7:48ILTAPÄIVÄ

Lukuprojektiin voidaan yhdistää yto-aineista äidinkielen sekä taiteen ja luovan ilmaisun kursseja. Opiskelijat tuovat kouluun lempisatukirjansa ja pitävät kirjoista kirjavinkkaukset toisilleen äidinkielen tunneilla, kirjoista voidaan myös keskustella. Kirjojen käsittelyä voidaan jatkaa taiteen ja luovan ilmaisun tunneilla taiteen keinoin. Jos mahdollista projektia voidaan laajentaa vieraillemalla päiväkod(e)issa ja pitämällä päiväkotiryhmille satutuokioita.

Kirsi Isoranta 9/18/24 11:28AAMUPÄIVÄ

Lukuviikko

Kaikilla viikon oppitunneilla (esim. klo 9.35 alkavalla tunnilla) luetaan printtikirjaa tai -lehteä 15 minuuttia. Opiskelijat voivat ottaa omaa luettavaa kotoa, opettaja voi tuoda haluamaansa materiaalia ja koulun kirjastosta voidaan ottaa luettavaa tunnille. Lukemisen aikana pitää olla hiljaa ja keskittyä omaan tekstiin.

Ryhmänohjaustuokiossa perjantaina käsitellään lukemisen hyötyjä ja viikon aikana luettuja tekstejä. Keskustellaan annettujen tehtävien pohjalta luetuista teksteistä ja lukemisen merkityksestä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden tunneilla (viikossa 3x75 min) opettaja voi lukea katkelman valitsemastaan kirjasta katkelman tai novellin.

Eija Vuorinen 9/18/24 11:40AAMUPÄIVÄ

Lempikirjat somessa

Halukkaat opettajat ja opiskelijat esittelevät omia lempikirjojaan koulun Instagramissa. Kirjoista voisi olla kuvien lisäksi lempikohtia, suosituksia ja lukukokemuksen erittelyjä. Näin lukemisen ilosanoma leviää koko koululle ja lukemisen agenda pidetään yllä. Esittelyjä voisi olla esimerkiksi yksi kirja per päivä/viikko yhden jakson ajan.

Sini Larjama 9/18/24 2:41ILTAPÄIVÄ

Kirjallisuushistorian tunneilla käydään läpi realismin aikakautta. Tutustutaan Minna Canthiin ja luetaan Anna Liisa (oppituntien aikana). Keskustellaan näytelmästä pienissä ryhmissä ja mietitään, mitkä asiat ovat yhteiskunnassa muuttuneet realismista tähän päivään. Anna Liisasta on kirjallinen koe, jonka kysymyksiin oppilaat vastaavat. Kokeesta saa arvosanan. Tämän jälkeen oppilaat tekevät ryhmissä käsikirjoituksen siitä, mitä tapahtui Anna Liisan oikeudenkäynnissä ja sen jälkeen. Näytelmät esitetään. Näytelmästä saa suoritusmerkinnän ja vertaispalautteen muilta ryhmiltä. Näytelmän jälkeen täytetään itsearviointi.

Jenny Heinonen 9/19/24 10:25AAMUPÄIVÄ

Lukemiseen liittyvä projekti = joulusadut (Täsmäprojekti esim. 7.-luokkalaisille joulukuuksi)

1. Tavoitteena on tutustua erilaisiin joulusatuihin, kirjoittaa ryhmässä satu ja lukea se ääneen koulun pienemmille oppilaille. Samalla luo ymmärrystä siihen, että sadut eivät ole vain pikkulapsia varten ja

että sadut ovat ihan yhtä lailla relevanttia kirjallisuutta kuin muukin kirjallisuus.

2. Opettaja tuo kouluun erilaisia jouluaiheisia satukirjoja (mm. Waltarin ja Koivun joulutarinateokset). Kirjoja voi pyytää kootusti myös kirjastolta. Kirjat voivat olla luokassa esillä koko joulukuun ja niitä voivat lukea myös muut luokat esimerkiksi tunnin lopussa.

3. Opettaja lukee ensin oppilaille ääneen ainakin yhden sadun, josta jutellaan yhdessä. Toisella tunnilla oppilaat lukevat ryhmissä ääneen satuja. Satuja luetaan koulussa. Lukemiseen voi käyttää 1-3 oppituntia vähän muusta aikataulusta riippuen. Omien satujen kirjoittamiseen ja virittelyyn käytetään 2-4 oppituntia. Omien satujen ääneen lukemista harjoitellaan kotona.

4. Lukemisen jälkeen oppilaat kirjoittavat ryhmissä / pareittain omat joulusadut.

Virittelyyn voi käyttää tarinakonetta: oppilaat kirjoittavat eri värisille papereille henkilöhahmon, henkilöhahmon ominaisuuden, tapahtumapaikan, ongelmatilanteen ja kääntein. Laput sekoitetaan ja ryhmissä otetaan jokaista väriä yksi. Näiden avulla keksitään suullisesti tarina. Luokan kanssa voi myös koota ensin taululle tai powerpoint-diaan kaikkea joulun liittyvää: hahmoja, tapahtumapaikkoja, adjektiiveja, tunnelmia jne.

Pareittain kirjoitetaan tietokoneella joulusadut, jotka tulostetaan. Parit/ryhmät lukevat kirjoittamansa sadun ensin ääneen, mikä auttaa hahmottamaan tarinan kokonaisuutta. Tämän jälkeen satua voi vielä muokata. Lopuksi tarinat tulostetaan.

5. Lopputuotoksena ovat siis omat joulusadut. Näitä voi käydä lukemassa pienemmille oppilaille joulun alla. Jos haluaa, jonkun sadun voi lukea ääneen koko koululle aamunavauksena! Joulusadut voi laittaa myös koulun käytäville esille muiden oppilaiden luettaviksi.

Susanna Kaarniemi 9/19/24 1:04ILTAPÄIVÄ

Tehtävät suunnittelijat: Susanna Kaarniemi ja Maria Hokkanen

Tehtävä: Kahdeksaluokkalaiset tekevät kirjapodcastia Poika raidallisessa pyjamassa -kirjasta.

Tavoitteena on lukea kokonaisteos ja vahvistaa keskustelutaitoja. Lukuaikaa on neljä viikkoa, ja jokaisen lukuviikon jälkeen keskustellaan pienissä 2-3 oppilaan ryhmissä luetusta osiosta. Keskustelut äänitetään ja niistä tehdään podcasteja. Oppilaat saavat ryhmissä valita omalle podcastilleen nimen ja tunnusmusiikin. Keskustelu saa olla vapaamuotoista, mutta opettaja antaa kuitenkin apukysymyksiä luetusta teoksesta. Tarkoituksena on, että jokainen ryhmän jäsen osallistuu keskusteluun ja osaa ilmaista omia ajatuksiaan luetusta kirjasta.

Elina Pyöli 9/19/24 4:02ILTAPÄIVÄ

Lukiolaiset tutustuvat suomalaiseen nykykirjallisuuteen. Opiskelijat valitsevat pareittain tai 3-4 opiskelijan ryhmissä yhden suomalaisen nykykirjailijan, ja jokainen lukee kirjailijalta eri teoksen. Lukemisen jälkeen opiskelijat tuottavat kirjallisuuspodcastin, jossa he keskustelevat kirjailijasta ja kirjoista. Podcastissä esitellään kirjailijaa ja hänen tuotantoaan, jokainen esittelee lukemansa teoksen, ja lopuksi kaikki keskustelevat yhdessä siitä, mitä kirjat kertovat suomalaisesta nykykulttuurista (Millaisia aiheita ja teemoja teokset käsittelevät? Miksi ne ovat ajankohtaisia? Mitä uutta ne ovat tuoneet kirjalliseen kenttään tai yhteiskunnalliseen keskusteluun?).

Mikko Kuismin 9/20/24 9:37AAMUPÄIVÄ

Kasiluokkalaiset lukevat Poika raidallisessa pyjamassa -romaanin. Projektin aloitetaan kuuntelemalla tunnilla kaksi ensimmäistä lukua äänikirjana, ja pyritään

toteuttamaan samaan aikaan, kun historian tunneilla opiskellaan toisen maailmansodan tapahtumia. Tämä tosin ei kaikkien luokkien osalta onnistu, koska koululla on kirjoja yhdelle luokalle kerrallaan. Kirjasta keskustellaan ja tehdään muistiinpanoja kahden luvun jaksoissa. Lukuprojektin lopulla katsotaan kirjasta tehty elokuva. Lopuksi kirjoitetaan kirjaa ja elokuvaa vertaileva essee (vaihtoehtoisesti esseen aineistona voi käyttää pelkästään kirjaa).

Susanna Hartikainen 9/20/24 3:15ILTAPÄIVÄ
Marraskuun lukuviikolla ammattiopettajat (ja miksei yto-opetkin) voivat tilata lukulähetin luokkaan: Lähetti lukee ryhmän toiveen mukaan vartin verran runoja/novellin/romaanin alun, ja teemaakin voi toivoa: romantiikkaa vai kauhua; fantasiaa vai historiaa? Jos ryhmä haluaa, voimme jättää aloitetun kirjan luokkaan luettavaksi ja lainattavaksi. Läheteinä toimivat äidinkielen ja S2-opet.

Maiju Korkealaakso 9/21/24 4:17ILTAPÄIVÄ
S2 -oppilaat, jotka ovat vasta valmista siirtyneitä harjoittelevat lukemaan sadun suomeksi, joka mennään lukemaan päiväkotiin/ ensimmäisen luokan oppilaille, jotka vielä itse harjoittelevat lukemista. Näin saadaan lukukokemusta ja pienemmät kielen oppijat, jotka saattavat myös olla s2 -taustaisia saavat mallia rohkeasta yrittämisestä ja vieraalla kielellä lukemisesta. Lukemista voisi toteuttaa myös niin, että samaa kirjaa luetaan kahdella kielellä vuorotellen. Esimerkiksi, jos ensimmäisellä luokalla on paljon ukrainan kielisiä voisi toinen teos olla ukrainaksi ja toinen suomeksi. Tämän voisi toteuttaa koko -viikolla tai mahdollisesti lukutaitoviikolla.

Leena Maunuksela 9/22/24 9:27ILTAPÄIVÄ
Kasiluokkalaiset valitsevat ja lukevat tietokirjan (myös elämäkerta käy) oman kiinnostuksen mukaan. Annan vinkkilistan, ja myös muiden oppiaineiden opettajat voivat suositella oman alansa teoksia. Kirjaa luetaan enimmäkseen kotona, mutta pidämme lukutunteja myös koulusta. Kirjasta tehdään pari pienempää osaa sisältävät työ (mm. teoksen taustoitus, lukukokemuksen pohdinta, jonkun hahmon (ihminen/eläin/kasvi) päiväkirjalehti ja sisältötiivistelmä) + vinkataan/arvostellaan kirjasta muulle luokalle. Tämän voi halutessaan tehdä myös videovinkkauksena, jos haluaa lisätä aiheeseen sopivia efektejä.
(Leena Maunuksela)

Tanja Kiviahio 9/23/24 8:56AAMUPÄIVÄ
Olen aloittanut lukemaan ysiluokkaisille novelleja selkokirjapaketin mukana tulleesta kirjasta Aarre - Novelleja. Tarkoituksena on lukea oppilaille useampi novelli ja tehdä niihin liittyviä tehtäviä sekä kirjallisesti että suullisesti. Samalla harjoittelemme ja kertaamme kirjallisuuden peruskäsitteitä sekä analysoimme yhdessä keskustellen novelleja. Tämän jälkeen on helpompi ottaa käsittelyyn novellianalyysin tekeminen, kun perusasiat ovat harjoittelun kautta hallussa. Omat ysini toivovat nimenomaan sitä, että ope lukee heille, ja olen huomannut heidän rauhoittuvan tämän kautta.

Suvi Koskela 9/23/24 2:47ILTAPÄIVÄ
7.-luokkalaiset valitsevat nuortenkirjan, lukevat sen ja tekevät siitä kirjavinkkauksen. Kirjavinkkaukset pidetään toisille pienissä ryhmissä.
Kerro kirjasta seuraavat asiat:
- Mikä onkirjan nimi, milloin se on ilmestynyt ja kuka on kirjoittanut kirjan?
- Mikä on sen aihe?
- Mikä on kirjan miljö? Kuvaile vähintään viidellä sanalla.
- Kuka on päähenkilö? Kerro päähenkilöstä vähintään viisi asiaa, esim. ikä, ulkonäkö, luonteenpiirteet,

perhesuhteet jne.

- Entä ketkä ovat sivuhenkilöt? Mikä on heidän suhteensa päähenkilöön?
- Kerro juonen alusta jonkin matkaa? Jätä kertominen kiinnostavaan kohtaan, jotta kuulija innostuisi lukemaan kirjan itse.
- Lue kirjasta jokin katkelma. Muista kertoa, miksi valitsit juuri kyseisen kohdan.
- Mikä kirjassa oli mielestäsi parasta? Miksi toistenkin kannattaisi lukea juuri tämä kirja?

Katri Kauppinen & Hanna Kallunki 9/24/24

1:14ILTAPÄIVÄ

Tekijät Katri Kauppinen ja Hanna Kallunki

Porkkalan lukion lukemisen polku

Päätimme hahmotella kotitehtävänä Porkkalan lukion lukemisen polun, jotta yhteiset tavoitteemme täyttyisivät jokaisen opiskelijan kohdalla. Polku yhtenäistää myös eri opettajien opetusta.

vuosi

- Yhteinen kirjastokäynti ja kirjastokorttien hommaaminen.
- Kirjailijavierailu tai mahdollisesti vieraileva teatteri koululle

Älm1

Tavoite: Oman lukijaidentiteetin pohdinta, positiivisen lukukokemuksen saaminen

Mitä luetaan: Nuortenkirja, jännittävä kirja tai humoristinen kirja

Käsittely: Yhteisölliset käsittelytavat, kuten kirjavinkkaus, kirjallisuuskeskustelu, luovat yksilötehtävät

Älm2-3

Tavoite: Kirjallisuus kasvattaa empatiakykyä ja avaa näkökulmia

Mitä luetaan: Kulttuurikirja

Käsittely: Lukupäiväkirja, lukukokemuksen erittely, kirjallisuuskeskustelu, kirjavideo

Älm4

Tavoite: Käsitys kirjallisuudesta syvenee, kirjallisuudentutkimuksen käsitteet. Tutustutaan kirjallisuuden lajeihin.

Mitä luetaan: Kaksi kokonaisteosta, joista vähintään toinen runokokoelma tai näytelmä, toinen voi olla proosaa esim. novellikokoelma tai romaani tai sarjakuvaromaani.

Käsittely: lukutaidon vastaus tai kirjallisuusessee, portfolio, ryhmätyöt, draamalliset ja muut luovat käsittelytavat

vuosi

- Teatterivierailu koko vuosiluokalle.
- Mahdollinen kirjailija- tai toimittajavierailu.

Älm5

Tavoite: Kirjallisuus vaikuttaa

Mitä luetaan: Vaikuttava kaunokirjallinen teos tai vaikuttava tietokirja

Käsittely: Lukutaidon koe, essee, luovat tehtävät, podcast tai kirjallisuuskeskustelu

Älm6-7

Tavoite: Tutustutaan tietokirjallisuuteen

Mitä luetaan: Uusi tietokirja tai elämäkerta

Käsittely: lukutaidon koe, yhteisöllisyys kirjan käsittelyssä, esim. puheenvuorot, podcast, luovat työtavat esim. kirjassomepäivitys

Älm8

Tavoite: Kirjallisuushistoriaan tutustuminen, kirjallisuus kontekstissaan

Mitä luetaan: Luetaan kaksi kokonaisteosta (suomalaisia ja länsimaisia klassikko), esim. toinen yhteinen teos koko luokalle/pienryhmille ja toinen listalta.

Käsittely: Kirjallisuusessee tai lukutaidon koe, kirjallisuuskeskusteluja, luovaa käsittelyä

vuosi

- Helsingin kirjamesuille osallistuminen osana Älm11-opintojaksoa.

- Mahdollinen kirjailijavierailu.

Älm10

Tavoite: Lukeminen osana omaäänisyyden ja oman tekstin vahvistamista

Mitä luetaan: Luetaan esseekokoelma tai muuten koostettu valikoima esseitä.

Käsittely: Ryhmätyöt, tarkastellaan ja vertaillaan esseiden rakentumista, sisältöä, tyyliä ja aineistojen käyttöä.

Älm11

Tavoite: Analyttinen lukeminen

Mitä luetaan: Asia-, media- ja kaunokirjallisia tekstejä tai katkelmia niistä analyttisesti. Harjoitellaan lukutaidon yo-kokeeseen. Ei kokonaisteosta.

Käsittely: Lukutaidon vastaukset

Lisäksi yhdessä lukiomme lukuopettajan (reaaliaineesta) kanssa hahmottelemme, miten reaaliaineissa tuetaan monipuolisen lukutaidon kehittymistä. Esim. miten oppikirjan kappaleita kannattaa lukea, kokeisiin lukeminen, pääasioiden löytäminen, eri oppiaineiden kieli, käsitteiden opettaminen.

Marjukka Pyrrö 9/24/24 1:58ILTAPÄIVÄ

Haukiputaan koulun 8C-luokan kanssa olemme aloittelemassa Lukuloma-kampanjan kirjavinkkivaihtoa yhden helsinkiläisen 8. luokan kanssa. Tähän ilmoittauduimme jo keväällä, ja elokuussa saimme tietää, mikä luokka muualta päin Suomea on vinkkienvaihtoparina.

Anna Skytte 9/24/24 2:03ILTAPÄIVÄ

Ysiluokkalaiset kirjoittavat romaanin päähenkilöstä.

Valittavana on muutama vaihtoehto. Lukiessa

oppilaat tekevät muistiinpanoja esim. ns.

pullapoikaan. Itse teksti kirjoitetaan oppitunnilla

seuraavasti: 1.Esittele romaanin perustiedot: kirjailija, nimi, ilmestymisvuosi ja aihe.

2.Kerro kuka on päähenkilö. Kuvaile, millainen hän on romaanin alussa. Millaista hänen elämänsä on?

3.Kerro niistä keskeisistä tapahtumista, jotka mielestäsi vaikuttavat eniten päähenkilöön ja hänen elämäänsä. Kerro myös omia näkemyksiäsi siitä, miksi juuri niillä asioilla on merkitystä.

4.Kerro, millainen päähenkilö on kirjan lopussa. Miten hän on muuttunut, kasvanut, kehittynyt?

MUISTA:

Kirjoita preesensissä

Otsikoi osuvasti, esimerkiksi Kallen kasvutarina

Liitä tekstiisi lainauksia, joilla perustelet näkemyksesi.

Marjukka Pyrrö 9/24/24 2:11ILTAPÄIVÄ

Ja jatkuu... Projektisuunnitelma: 1)

Omavalintaisen genrekirjan lainaaminen kirjastosta

omalla kirjastokortilla, 2) Kirjan lukeminen (aikaa

nelisen viikkoa), 3) Kirja-arvostelun ohjeistus ja

kirjoittaminen, 4) Kirjavinkkauksen tekeminen (joko

kirje tai dia), 5) lukuvinkkien lähettäminen

kaverikouluun, 6) Kaverikoulun lukuvinkkien

vastaanottaminen ja hyödyntäminen tulevissa

kirjanlukutehtävissä (tämä ehkä vasta joulun jälkeen,

sillä kaveriluokka tarttuu ensin meidän luokan

antamiin lukuvinkeihin ja 7) palaute koko projektista

Anne Hietikko 9/24/24 5:16ILTAPÄIVÄ

Lukuviikolle lukiomme opiskelijat suunnittelivat ja

toteuttivat kaikenlaista pientä ohjelmaa, kuten

kirjallisuustietovisan ja sanastovisan, jossa pääsi

testaamaan sanavaraston laajuutta. Käytävillä

ripustettiin lukuvinkkejä, ja koko koulu piti

lukutunnin, jonka aikana jokaisessa luokassa luettiin

jotakin. Pikku prinssin maailmaan houkuteltiin

pakohuonepelin avulla ja viikon huipensi Haluatko

miljonääriksi -ohjelma, johon opiskelijat saivat mennä sekä kilpailemaan että yleisöksi.

Liisa Tahvanainen 9/25/24 10:49AAMUPÄIVÄ

Jokainen ysiluokka koulustamme lukee kaikille teille varmasti tutun Anna Liisan. Innostusta herättää lukeminen rooleissa ääneen, niin että yksi on Anna Liisa, yksi Johannes jne. Lukeminen vie tällä tavoin noin viikon, jonka jälkeen oppilaat kirjoittavat kirjeen joka omana itsenään jollekin kirjan henkilöistä tai asettuen esim. Anna Liisan rooliin.

Liisa Tahvanainen 9/25/24 10:53AAMUPÄIVÄ

Koska eläytyminen rooleihin on niin innostavaa, olen aina välillä mahdollistanut sitä muidenkin tekstien ääneen lukemisessa. Olen kopioinut sivuja Paahde-romaanista, (joita koulumme omistaa), sekä oppikirjojen novelleista, kuten Herutus- ja melko vanha Mä, Markkanen ja mopo -novelli. Alleviivaan henkilöiden repliikit erivärisiksi, jolloin tekstejä voi lukea ääneen ikään kuin näytelmänä. Helpottaa eläytymistä ja ainakin hereillä pysymistä lukemisen aikana!

Sanni Laitinen 9/25/24 12:41ILTAPÄIVÄ

Projekti toteutetaan oppilaitoksemme valinnaisella Kirjallisuutta tutuksi -kurssilla. Kurssin loppuksi järjestetään "Kirjallisuusmessut" koko koululle. Messuilla esitellään kurssin aikana tehtyjä töitä oppilaitoksen aulatiloiissa. Kurssin sisältö: 1. (ryhmässä) Luetaan yksi kertomakirjallisuuden teos. Jokainen ryhmä valitsee itse kirjan. Pidetään lukupäiväkirjaa, ja kurssin loppuksi käydään kirjakeskustelut joko luokassa tai messujen yhteydessä oppilaitoksen aulatiloiissa muiden opiskelijoiden kuunnellessa. 2. (parin kanssa) Lisäksi valitaan seuraavasta listasta kolme tehtävää: a. satu- tai lastenkirja, b. sarjakuva, c. näytelmä ja d. runokirja. Toteutus: a. Satu- tai lastenkirja: Luetaan parin kanssa 1-3 (lukumäärä kirjan pituuden mukaan) kirjaa. Tehdään lyhyet kirjaesittelyt PowerPointilla. Kirjojen tiedot (nimi, tekijä, julkaisuvuosi, julkaisija) näkyviin! Yhteen esittelyyn lisätään myös tietoisuutta siitä, miksi kannattaa lukea. b. Sarjakuva: Luetaan parin kanssa yksi sarjakuvakirja. Valitaan teoksesta yksi kohtaus, josta tehdään lyhyt esitys esim. leluhahmoilla (Lego-ukot, lelueläimet tms.). Esitys videoidaan koulun kameralla. Lisäksi video editoidaan ja lisätään mahdollisia tehosteita. Kirjan tiedot näkyviin videoon! c. Näytelmä: Luetaan parin kanssa yksi itse valittu näytelmäteksti. Laaditaan näytelmälle mainosjuliste. Julisteen voi tehdä joko käsin tai taitto-ohjelmalla. d. Runokirja: Luetaan parin kanssa runoteos ja valitaan runo, joka puhutteli eniten tai jäi parhaiten mieleen. Keskustellaan parin kanssa runon tunnelmasta. Tehdään A4 tai A3 -kokoinen työ, jossa on sekä runo että sen tunnelmaan liittyvä kuvitus. Kuvitus voi olla piirretty, maalattu, askarreltu tai valokuvattu. Huolehditaan, että työstä tulee ehyt kokonaisuus. Runon tiedot näkyviin!

Kati Konola 9/26/24 9:16AAMUPÄIVÄ

Tietokirjaosaaminen on omassa opetuksessa vähäisempää, joten seiskojen kanssa teemme tietokirjavinkkaukset. Tavoitteena on, että oppilaat tutustuvat tietokirjoihin ja harjoittelevat niiden pienimuotoista esittelyä esim. ryhmissä. Selkopolkupaketissa on tullut hyviä vaihtoehtoja, koululla on lisäksi joitakin tietokirjoja, ja opettaja lainaa tarvittaessa muutamia lisää kirjastosta. Tehtävä tehdään samassa yhteydessä, kun puhumme tietokirjoista ja opettelemme tiedonhakua. Tietokirjaa luetaan tunnilla ja siitä tehdään lyhyt pp-esitys. Tarkoitus ei ole, että koko kirjaa luetaan, mutta oppilas perehtyy kirjaan mahdollisimman hyvin annetun ajan mukaan. Koko työskentelyyn käytetään

4x75 min aikaa. Arvioitava työ on pp-esitys sekä suullinen puheenvuoro tietokirjasta.

Heli Bertell 9/26/24 10:16AAMUPÄIVÄ
Podcast genrekirjoista 8.-luokkalaisten kanssa

Tutustumme 8.-luokkalaisten kanssa genrekirjoihin ryhmissä. Opettaja määrää ryhmät, jotka sitten valitsevat yhteisen kirjan luettavaksi. Tavoitteena on tutustua valitun teoksen genrepiirteisiin, harjoitella lukemisen aikatauluttamista ja podcastin tekemistä sekä vahvistaa ryhmätyötaitoja. Lukemiseen on varattu aikaa noin kuukausi, ja tarkoitus on tehdä muistiinpanoja lukemisen lomassa. Kirjat lainataan joko koulukirjastosta tai koulumme yhteydessä toimivasta kunnankirjastosta. Luemme kirjoja yhteisesti kerran viikossa äidinkielen tunneilla järjestettävillä lukutunneilla. Lisäksi koulussamme on käytössä lukuvälitunnit kerran päivässä neljänä päivänä viikossa. Luku-urakkaa jatketaan jatkuvana kotitehtävänä kotona. Kukin ryhmä äänittää podcastin muistiinpanojen pohjalta. Lopuksi tehtävä arvioidaan ja oppilaat tekevät myös itsearvioinnin omasta työskentelystään.

Maria ja Anna-Maria 9/26/24 12:00ILTAPÄIVÄ

Lukiossa:

Lukuklubi

Kerran jaksossa opiskelijat keskustelevat keskenään lukemistaan teoksista. Ope on kehitellyt kysymykset ja keittänyt kahvit. Opiskelijat valitsevat, mikä kirja luetaan seuraavaksi.

Tietokilpailu

Kysytään opettajilta, minkä kirjan he ovat lukeneet viimeksi tai mitä kirjaa he ovat lukemassa + miksi / millainen

Opettajien lempikirjat: lyhyt esittely A4:lla, opiskelijat saavat yhdistää teoksen ja opettajan.

Koko koulu lukee -tunti

Kaikki lukevat jotakin kirjaa hiljaa yhden oppitunnin ajan. Kirja on kulttuuriviikon teemaan sopiva.

Kulttuuriviikolla lukuviikko: yhden viikon ajan kaikki opettajat lukevat oppituntiansa aluksi ääneen katkelmaa jostain mieleisestään kirjasta (5 min.).

tai: kulttuuriviikolla joka päivä päivänavaus, jossa luetaan kirjaa ääneen

Vuosikertomuksessa/koulun

nettisivuilla/instagramissa/Facebookissa/koulun seinällä julkaistaan kirjasuosituksia/arvosteluja

Kysytään eri ryhmiltä, opiskelijoiden lempikirjaa.

Kyselyn tuloksia kerrotaan päivänavauksissa. Silloin luetaan ote siitä.

Annetaan opiskelijoille ja henkilökunnalle lukuhaaste, esim. Helmet-haaste sovellettuna tai oman kunnan kirjaston haasteet.

Mirkku Weckström 9/26/24 2:46ILTAPÄIVÄ

Kirjavertailu: Yhdeksäsluokkalaiset valitsivat kirjaparin, joissa on jotakin yhteistä (teema, paikka, tyyli, genre tms. -> opettaja oli valinnut näitä valmiiksi riittävän määrän yhteistyössä kirjaston kanssa). Oppilaat lukevat kirjat ja tekevät niistä samalla muistiinpanoja taulukkoon (Kirjan nimi, kirjailija, julkaisuvuosi, rakenne, päähenkilö, sivuhenkilöt, juoni, tapahtumapaikka, tapahtuma-aika, tapahtumien kesto, toistuvia asioita, kieli ja tyyli, teema, hyvää ja huonoa). Muutaman kerran lukemisen aikana pidetään luokassa tuokio, jossa oppilaat pienissä ryhmissä kertovat lukemistaan kirjoista. Näin pidetään lukemista yllä ja tehtävää muistissa. Joulukuussa on kirjojen käsittely eli varsinainen vertailu, jossa oppilaat kirjoittavat vertailevan ja pohtivan tekstin lukemistaan kirjoista.

Marja Majuri 9/26/24 6:19ILTAPÄIVÄ

Otamme S2-oppilaiden kanssa lukuun yhteisen lukukirjan. Aloitamme valitsemalla sen oppilaiden oman kiinnostuksen mukaan: tuon kirjoja luokkaan esille (sekä selkoversio että alkuperäinen) ja kerron kaikista vähän ja luen pari sivua alusta.

Sen jälkeen keskustellaan siitä, millainen mielikuva mistäkin kirjasta tuli ja mitkä oppilaita kiinnostavat eniten. Keskustellen valitaan yhteinen lukukirja ja laitetaan ne tilaukseen kirjastosta. Suurimmalle osalle otetaan lainaan selkokirja, mutta paremmat lukijat voivat halutessaan valita alkuperäisen version.

Teemme yhdessä lukusuunnitelman: montako sivua päivässä luetaan, jotta saadaan sovittuun päivään mennessä luetuksi. Sovitaan, että luetaan samassa tahdissa - tiedän, että joku haluaisi lukea kerralla koko kirjan! Keskustelemme jokaisella oppitunnilla luetusta osasta ja varmistamme, että kaikki pysyvät mukana. Lopuksi pidetään pitkä kirjakeskustelu opettajan apukysymysten avulla.

Annukka Kinnunen 9/26/24 7:13ILTAPÄIVÄ

Meidän yhtenäisessä peruskoulussa lukemista juurrutetaan arkeen seuraavasti: 1) Vuosiluokilla 2.-6. suoritetaan lukudiplomi, jonka suorittamista tukee joka arkipäivä 15 min lukuläksy. Lukuläksyn kuittaa huoltaja. Lukudiplomi-kirjoja luetaan myös koulussa. 2) Luokilla 7.-9. otetaan käyttöön kerran kahdessa viikossa tai kerran kuukaudessa pidettävä lukutunti, jonka aikana tunnin alusta luetaan 20 min opettajan tai oppilaan valitsemaa lukemista. Lukutunti järjestetään kaikkien aineiden tunneilla, tietynä päivänä tiettyyn kellonaikaan. Myös aikuiset lukevat tällöin kirjaa! / Annukka Kinnunen

Kaisla Huovinen 9/27/24 10:49AAMUPÄIVÄ

Meidän yhtenäiskoulussa lukemista edistetään tänä lukuvuonna seuraavasti: 1) Lukuvälkkä perjantaisin (20 min) hiljaisessa tilassa (luokka), jonne saa ruokavälkällä kokoontua lukemaan omaa kirjaa kuitenkin siten, että ehtii käydä syömässä. 2) Lukupäivä koko koululle Kalevalan päivänä 28.2., joka sisältää alakoululaisille ainakin lukudiplomijuhlan ja lukukoiravierailun sekä yläkoululaisille ja lukiolaisille lukutunteja, Silent Book Clubin, kirja-arvostelua, kirjavinkkauksia, yhteistyötä koulun kyljessä olevan kirjaston kanssa, kirjallisuusaiheisen pakopelin sekä mahdollisen kirjailijavierailun. Kaisla Huovinen & Hanna Varrio Ruukin koulu, Siikajoki

Mari Teinilä-Achrén 9/27/24 10:54AAMUPÄIVÄ

Ammatillisessa oppilaitoksessamme ensimmäisen vuoden opiskelijat viedään tutustumaan kirjoihin ja kirjailijoihin Kirjamessuille. Päivän ohjelma suunnitellaan valmiiksi niin, että jokainen tutustuu sekä messutarjontaan että seuraa kirjailijahaastatteluja. Myöhemmin lukuvuoden mittaan kirjoihin palataan opiskelijoiden tyhy-päivänä kirjaston lukuvinkkauksen avulla. Ensimmäisen vuoden lopulla opiskelijat voivat valita valinnaisainetarjottimelta 3 osp:n lukudiplomikurssin, jonka voi suorittaa kahden seuraavan opiskeluvuoden aikana. Näiden toimien tavoitteena on tehdä kirja arkipäiväiseksi ja kiinnostavaksi elementiksi, johon tutustumisesta "pakko" on poistettu. Toivottavasti näillä keinoin saamme lisättyä lukuintoa myös amikseen.

Brilliant Caribou 9/27/24 11:28AAMUPÄIVÄ

Tekijät Tarja Laatikainen ja Mervi Mutanen. Tehtävä: Kirjamaisema Ohje: **KIRJAMAISEMA 9.1k**. Valitse itseäsi kiinnostava suomalainen klassikkoteos. Lukemisen jälkeen tehdään kirjamaisemaa:

Tyyli on vapaa: lehtileikkeitä, piirtämistä, vesivärejä tms. A3-kokoiselle paperille tulee luoda jokin kirjan maisema. Liitä maisemaan päähenkilö, 3 -4 lainausta teoksesta (sitaattia) sekä maiseman tekemiseen inspiroinut tekstipätkä kirjasta, jos löydät sellaisen. Työssä pitää siis olla vähintään viisi sitaattia teoksesta. Kiinnitä huomiota sopiviin katkelmiin jo lukiessasi/kuunnellessasi teosta.

Maisemat esitellään lyhyesti omalle luokalle. Työt laitetaan esille luokan seinälle.

Mikäli teet työn digitaalisesti, otathan huomioon, että se on tulostettavissa, ja muistat ilmoittaa tietokonetarpeesta hyvissä ajoin. Arviointi: Vertaispalaute kirjallisesti (Mikä työ jäi erityisesti mieleen ja miksi?) + opettajien (yhteisopettajuus, opettajat arvioivat yhdessä) arviointi asteikolla 4 - 10 lyhyine perusteluineen. Piirustustaitoa ei arvioida.

Päivi Tuikkala 9/27/24 2:24ILTAPÄIVÄ

Ysien kanssa luetaan kirjapiireissä maailmankirjallisuuden klassikoita (Pikku Prinssi, Eläinten vallankumous, Da Vinci -koodi, Anne Frankin päiväkirja). Aluksi oppilaiden annetaan valita annetuista klassikoista mieleinen. Kirja jaetaan 4-5 osaan, ja jokaiselle osalle sovitaan luku-aika. Kun aika on kulunut ja oma pätkä luettu, koulussa kirjoitetaan lukupäiväkirjaa. Opettaja antaa jokaiselle kerralle apukysymyksiä, esim.: Kerro kirjan henkilöistä. Mitä ajattelet päähenkilön toiminnasta? Miten luulet kirjan jatkuvan? Pääasiassa ovat omat ajatukset ja pohdinnat. Kun koko kirja on luettu, pohditaan teemaa.

L Nurmesniemi 9/27/24 3:39ILTAPÄIVÄ

Lukiossamme vietetään sähköttöntä päivää ensi periodin alussa, jolloin tapahtumatiimimme järjestään koulumme kirjastoon mukavaa tekemistä välituntien ajaksi: luvassa on askartelun ja rentoutuksen lisäksi sarjispiste, johon keräämme jo ennen tuota päivää opiskelijoiden ja opettajien vanhoja, kierrätykseen sopivia sarjakuvakirjoja ja -kokoelmia. Välituntisin kannustetaan pysymään pois puhelimelta, lukemaan ja olemaan vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Myös opiskelijakunnan hallitus osallistuu tämän päivän toteutukseen. Lempikirjatempaus on luvassa puolestaan koulumme hyvinvointipäivänä marraskuun lopulla. Jokainen opettaja tuo lempikirjansa ala-aulan näyttelyyn. Opiskelijat saavat kisailla ja arvailla päivän aikana, mikä teos on kenenkin open suosikki. Myös lukiomme lukupiiri ryhmä haastetaan mukaan tähän päivään kokoamaan lempikirjasuosituksia lukiomme Instaan ja infotauluille.

Reetta Titoff 9/27/24 5:24ILTAPÄIVÄ

Tärkein tavoitteemme on lisätä lukevan aikuisen mallia koulussa: Koulussamme pyörii 2xvko lukuvälkät, jonne siis saa tulla oman kirjan kanssa lukemaan välkäksi. Kerran kuukaudessa joku koulun aikuinen (ei äidinkielen opettaja) tulee kertomaan lukuvälkälle omasta lukuharrastuksestaan. Rehtori aloitti syyskuussa, muita mukaan ilmoittautuneita ovat mm. kouluohjaaja, opo, matikan opettaja... Viime vuonna opettajien lukuvinkit pyörivät info-tv:ssä (opettajat muistelivat nuoruusvuosiensa suosikkeja) ja kirjaston henkilökunta koosti näistä vinkkipöydän kirjastoon. Tänä vuonna kirjasto on tehnyt meille teemajulisteita, joissa suositellaan esim. tietyn genren nuorille suunnattuja kirjoja. Julisteet ovat esillä äikän tilassa.

Anni Nissinen 9/28/24 1:26ILTAPÄIVÄ

Yhtenäiskoulumme eka- ja ysiluokkalaiset lukevat yhdessä. Luettavaksi on valittu kotimaisia runoja, jotka liittyvät talveen. Luokat tapaavat ensimmäisen

kerran marraskuussa, jolloin ysit lukevat pienille. Pienet jalostavat luettua ohjelmaksi joulujuhlaan. Keväisessä tapaamisessa tehdään asiat päinvastoin eli pienet lukevat yleille keväaseen ja kesään liittyviä runoja. Tavoitteena on mm. antaa lukemisen mallia sekä kurkistaa kotimaiseen runouteen.

Minna Huhtala 9/29/24 2:15ILTAPÄIVÄ

Yhdeksäsluokkalaiset lukevat Minna Canthin Anna Liisa -näytelmän ääneen rooleissa. Päärooleissa voi olla useampia oppilaita. Outojen sanojen ja ilmausten kohdassa voidaan pysähtyä keskustelemaan niiden merkityksistä, ja ajoittain pysähdytään keskustelemaan myös sisällöstä. Pääpaino on kuitenkin eläytyvässä lukemisessa. Tähän käytetään noin 5 tuntia. Lukemisen jälkeen käydään kirjallisuuskustelut ryhmissä. Yksi ryhmä kerrallaan keskustele, muut seuraavat keskustelua ja antavat lomakkeella kirjallisen palautteen yhdelle ennalta sovitulle keskustelijalle. **Ryhmä 1: Anna Liisan perhe** Keskustelkaa Anna Liisan perheestä. Keitä siihen kuuluu ja millaisia he ovat. Miten perheenjäsenet suhtautuvat toisiinsa.

Ryhmä 2: Rakkaus

Keskustelkaa, millaista rakkautta näytelmässä on. Kuka rakastaa ja ketä, ja onko se rakkautta?

Ryhmä 3: Ajankohtaisuus

Keskustelkaa siitä, onko näytelmä jo vanhentunut vai onko se ajankohtainen edelleen. Voisiko näytelmän tapahtumia tai henkilöitä siirtää nykyaikaan? Löydätekö yhtymäkohtia omaan elämääne tai nykykulttuuriin? Tavoitteet: T1, T2, T6, T9, T15 ja T16. Arviointi: Vertaispalaute keskustelusta ja opettajan arviointi (hylätty-tyydyttävä-kiitettävä).

Hanna-Kaisa Lahti 9/29/24 3:43ILTAPÄIVÄ

Kotitehtävä/Hanna-Kaisa Lahti

Olemme 9.luokan kanssa tutustuneet paikkakunnalla eläneeseen erakkoon hänestä kirjoitetun elämäkerran avulla. (Markku Lepistö: Toivo Pylväläinen - Päijänteen erakko). Opettaja hankki kirjastosta kirjoja niin paljon kuin sai ja oppilaat lukivat ne vuorotellen. Sitten keskustelimme henkilöstä yhdessä opettajan johdolla. Samalla tutustuimme paikallishistoriaan hänen avullaan (Sysmä). Sen jälkeen kävimme toukokuussa tutustumassa erakon mökkiin Päijänteen saarella, koska sain siihen apurahan. Paikallinen opas oli mukana. Tämän voisi toteuttaa joskus uudelleenkin. Mahdollista yhdistää myös muihin oppiaineisiin, kuten biologiaan ja historiaan.

Pia-Riitta Stenberg 9/29/24 8:37ILTAPÄIVÄ

Pia-Riitta Stenberg [9.11](#) Suomalainen nykykirjallisuus (vapaavalintainen teos, jota ennen kirjastolta pyydetty kirjavinkkausta -> kirjastosta lainaamisen kertaaminen); kirjaa luetaan sekä kotona että koulussa; Ensivaikutelmat, kun kirjaa luettu noin 50 sivua: 1) kirjoita jostakin valitsemastasi henkilöstä henkilökuvaus -> kerää faktoja lukemastasi, 2) kirjoita miljöokuvaus, jostakin valitsemastasi ympäristöstä, Kun kirjaa luettu noin puoleen väliin: 3) kirjoita jokin toiminnallinen tilanne dialogiksi kahden henkilöhahmon välillä ja 4) kirjoita valitsemasi henkilön näkökulmasta yhden päivän päiväkirjatekstiä. Kun kirjasta luettu yli puolet/lähes loppuun 5) kirjoita uutinen, jostain kirjan tapahtumasta tai 6) piirrä jostain kirjan tapahtumasta kolmen kuvan sarjakuva. -> Näillä tehtävillä koetaan varmistaa, että jokainen lukee itse kirjan, eikä kopioi kirjaa-arvostelua muualta tai käytä AI:ta.

Leena Rintelä 9/29/24 9:07ILTAPÄIVÄ

Leena Rintelä / kotitehtävä
Kyläkoulun 1.-2. -luokkalaiset työskentelevät yhdessä 5.-6. -luokkalaisten kanssa 2-4 oppilaan

kummiryhmissä. Vanhemmat oppilaat valitsevat kuvakirjan, jonka he lukevat etukäteen itsenäisesti. Lisäksi he miettivät tekstistä tai kuvista 1-2 sisältökysymystä (ope tarvittaessa auttaa). Lukutunnilla mahdollisuus hajaantua ympäri koulua rauhalliseen lukupaikkaan, jossa kummipari lukee kirjaansa joko yhdessä tai niin, että vanhempi oppilas lukee. Lukemisen jälkeen keskustelua luetusta (open antamat apukysymykset sekä kummin miettimä sisältökysymys). Tämän jälkeen luetusta kirjasta tehdään esittelyjuliste, johon kirjan perustiedot sekä kaikkien lukijoiden arvio (1-5 tähteä) sekä kirjan kuvaaminen kouluympäristössä ja kuvan liittäminen julisteeseen. Valmiit julisteet käytävän seinille, jossa kaikkien nähtävillä.

Milla Rajakangas 9/29/24 10:11ILTAPÄIVÄ

Lukuvuoden kestävä kirja-projekti kasiluokkalaisille:* Kootaan luetut kirjat "Lukufliiksi" eli tehdään luetuista kirjoista Netflixin syötteen näköinen visuaalinen posterit luokan seinälle. Kirjojen kansikuvat lajitellaan kategorioittain (esim. kun lukukirjana on genrekirjallisuutta, nimetään kategoriat genrejen mukaan: Hyytävää luettavaa, Rakkaus roihuaa, Tiivistunnelmaisia dekkareita...). *Projektiin saa helposti lisättyä ryhmätyöskentelyä ja mielipiteen ilmaisua, kun esimerkiksi kategorioille keksitään ryhmissä sopivia nimiä perusteluineen ja lopullinen nimi valitaan äänestämällä.* Projektissa yhdistyy monia kahdeksannen luokan äidinkielen ja kirjallisuuden sisältöjä (kirjallisuuden lajityypit, media, mainonta, kieli vaikuttajana).

Hane Käpylä 9/30/24 9:31AAMUPÄIVÄ

Olen aina halunnut tehdä enemmän yhteistyötä muiden oppiaineiden kanssa, joten kiinnostuin aiemmassa keskustelussa esittelystä ideasta luetuttaa historian ja äidinkielen tunneilla teoksia, jotka osuvat historian oppiaineessa käsiteltävään aikaan ja aiheeseen. Kahdeksannen luokan Forum-historiankirjan opettajanoppaassa olikin yllätyksekseni kirjalista, jota aloin jo muokata. Tarkoitukseni on kainosti ehdottaa hissanopelle, josko oppilaat saisivat lukea myös joidenkin historiantuntien aikana. Kirjoitustehtävänä voisin pyytää ennemminkin pohdintaa kertomuksen ajasta ja tavoista (tarkat kysymykset vielä pohdinnan alla) perinteisten "ketkä ovat sivuhenkilöitä" ja "mikä kirjassa nauratti tai ihmetytti" sijaan.

Kukka Hynynen 9/30/24 11:35AAMUPÄIVÄ

1.-2.-luokkalaisten S2-oppilaiden lukuryhmän runojakso (3x90 min oppitunnit - ruokailut)

Tavoitteena on tutustua runoihin ja harjoitella sujuvaa lukemista, eläytymistä, esiintymistä ja runojen tulkitsemista. Opettaja valikoi ryhmälle sopivat runot.

Ensimmäisellä tunnilla luetaan ja harjoitellaan runot yhdessä koulussa ja annetaan lukuläksyksi kakkosille myös kotiin. Toisella tunnilla harjoitellaan runoista esitykset, jotka äänitetään tableteille. Runoja "maalataan" erilaisin äänitehostein (tuuli, koiran haukunta, ruohon suhina ym.). Sujuvasti lukeva voi lukea runon ja toinen pari tehdä äänitehosteet tai esittää muutaman ulkoa opetellun säkeen. Viimeisellä tunnilla esitykset kuunnellaan yhdessä ja keskustellaan niistä. Voidaan myös esimerkiksi piirtää tai värittää runojen herättämiä mielikuvia.

Meri Heikkilä 9/30/24 1:01ILTAPÄIVÄ

Luemme ysien kanssa ääneen ja välillä roolituksin Anna Liisan tai Nukkekodin. Keskustelemme henkilöhahmojen välisistä suhteista, teoksen

yhteiskunnasta ja teoksiin liittyvistä moraalisisistä kysymyksistä. Lukemisen jälkeen oppilaiden kanssa tutustutaan kirjallisuusesseen teoriaan ja erityisesti näkökulman rajaamiseen. Oppilaat muotoilevat pienryhmissä erilaisia näkökulmakysymyksiä, joista valitsevat myös oman kirjallisuusesseensä aiheen. Esseen ideointiin, suunnitteluun ja kirjoittamiseen käytetään n. 4 - 5 x 75 min. Esseiden palautteeseen käytetään lisäksi yksi oppitunti.

Annika Setälä 9/30/24 2:41ILTAPÄIVÄ

Lukion vaikuttamisen opintojaksolla opiskelijat valitsevat 4-5 hengen ryhmissä vaikuttavan teoksen opettajan koostamalta listalta (valittavana esim. Orwell, Huxley, Oksanen, Isomäki, Ishiguro, Bradbury jne.). Teoksista pidetään jakson aikana lukupiiriä siten, että joka viikko luetaan sovittu määrä ja opettaja antaa kysymyksiä ryhmissä pohdittavaksi. Käytetään siis joka viikko yhdellä oppitunnilla osa tunnista kirjan käsittelyyn. Lisäksi jakson lopussa jokainen ryhmä laatii muille ryhmille kirjavinkkauksen teoksesta sen vaikuttavuuden näkökulmasta. Luettua teosta hyödynnetään jaksolla myös kirjoitelman aineistona.

Clever Leopard 9/30/24 2:43ILTAPÄIVÄ

Oppilaat saavat arvata kuukauden loppuun mennessä opettajien lempikirjakokoelmasta, mikä kirja on kenenkin lempikirja. Oikein vastanneet saavat palkinnoksi kirjan.

Mira Fordell 9/30/24 3:22ILTAPÄIVÄ

Seiskaluokkalaiset (kuten muutkin luokat) lukevat koulussamme lukuvuoden aikana neljä kokonaisteosta. Seiskat tekevät kirjasta erilaisia kirjallisuustehtäviä (esim. raportti, lukupäiväkirja, paritehtävä ja aakkostehtävä). Oppilaat saavat ensin valita luettavan kirjan, seuraavalla lukukierroksella pari lukee saman kirjan, kolmannella kerralla kirja valitaan opettajan laatimasta listasta ja neljännellä kerralla luokka lukee saman kirjan. Kokoan oppilaiden kirjallisuustehtävät huhtikuussa samoihin kansiin, jotta kirjallisuusopinnot tulevat näkyviksi. Vierailemme jakson aikana kaupunginkirjastossa kirjastopolku-tehtävän parissa.

Riika Juvonen 9/30/24 4:02ILTAPÄIVÄ

Lukupiiri S2-ryhmälle (9 oppilasta, eri taitotasoja)

Luetaan yhdessä Satu Leiskon selkomukauttama Annukka Salaman "Ripley ja nopea yhteys".

Tarinaa liittyen tehdään erilaisia tehtäviä, esimerkiksi kirjan henkilöistä piirretään kuvat kuvauksen perusteella (tutkitaan kirjan lukemisen jälkeen, vastasivatko ennakkokäsitykset kirjan "todellisuutta"). Jonkin luvun jälkeen voidaan tehdä näytelmänä tai muulla toteutustavalla itsekeksitty vaihtoehtoinen jatko johonkin tilanteeseen (ja sen jälkeen vasta luetaan, mitä "oikeasti" kirjassa tapahtuu). Kirjan vaikeista ja uusista sanoista opettaja tekee esim. Wordwallilla erilaisia sanasto, fraasi- ja virketason harjoituksia ja myös juoneen ja/tai henkilöhahmoihin liittyviä harjoituksia. Kirjaa luetaan ääneen, voidaan myös jakaa roolit eri oppilaille, jolloin jokainen esittää tiettyä henkilöä tai kertojaa. Kirjassa on 33 lukua, joiden sivumäärä vaihtelee 2 - 8 sivun välillä; tyypillinen luku on viisi sivua pitkä. Yhdellä oppitunnilla ehditään siis 1 - 3 lukua riippuen lukujen yhteispituudesta. Tarkoitus on lukea ainakin yksi oppitunti viikossa. Kirjasta tehdään "kirja-arvostelut" ja siihen voidaan suunnitella ja piirtää vaikkapa erilainen kansi. Jokaisesta luvusta keskustellaan. Oppilaat auttavat toisiaan myös tekstin ymmärtämisessä käyttämällä omaa kotikieltään.

Marika Läspä 9/30/24 5:52ILTAPÄIVÄ

Lukuprojekti 7. luokkalaisille: Oppilaat lukivat vapaavalintaisen nuortenkirjan. Lukemisen jälkeen he tekivät siihen liittyvän tehtävän. Tehtävässä piti kertoa mm. kirjan henkilöistä, tapahtumista ja oma mielipide kirjasta. Bonustehtävänä oppilaat piirsivät itse valitsemastaan kirjan tapahtumasta kuvan ja kirjoittivat kuvan yhteyteen lyhyen tekstin, jossa kertoivat, miten kuva liittyy kirjan tapahtumiin.

Maiju Isopahkala 9/30/24 6:13ILTAPÄIVÄ

Lukuprojekti. Lukutunteja 7. luokkalaisille. Koko koulun lukuprojekti. Kaikki opettajat ja muu henkilökunta esittelevät lukemiaan kirjojaan. Yhteistyö kirjaston kanssa: selkokirjoja ja paikallisia kirjoja nuorille eri aiheista ja genreistä koululle nähtäville ja silmäiltäväksi. Kirjastolta lukuvinkauksia yläkoululaisille.

Mari Nurmi 9/30/24 7:04ILTAPÄIVÄ

Lukeminen yhdistää! Omnia Tuva-koulutus jakautui tästä syksystä alkaen kolmeen eri toimipisteeseen. Suunnitelmissa on toteuttaa eri toimipisteiden välinen yhteinen lukuhetki Teamsissa. Toimipisteiden opettajat luetuttavat opiskelijoilla novelleja. Opet valitsevat opiskelijoille sopivat novellit. Tavoite on, että saman novellin lukeneet opiskelijat keskustelevat siitä ja tekevät pienen tehtävän. Ajatus on, että tämä toteutetaan ennen syyslomaa, joka on myös lukuloma. Samalla kannustetaan opiskelijoita tarttumaan kirjaan myös syyslomalla.

Niina Halme 9/30/24 7:45ILTAPÄIVÄ

Kirjan ja ruusun päivänä huhtikuussa 2025 pidämme Koko koulu lukee -päivän. Tuolloin jokainen oppilas ja opettaja lukevat yhden tunnin samanaikaisesti. Myös keväällä 2025 toteutamme kuudennen luokan S2-oppilaiden kanssa näytelmän tutusta sadusta (esim. Kultakutri ja kolme karhua) ja esitämme sadun ensimmäisen ja toisen luokan valmistavan luokan oppilaille. He ovat etukäteen lukeneet satua ja tutustuneet siihen oman opettajansa kanssa. On elämys, kun tuttu satu herää heti henkiin näyteltynä omassa luokassa ja vanhemmat oppilaat nauttivat, kun pääsevät esiintymään pienemmille ja voivat opettaa heille kieltä ja kirjallisuutta. (Lapset keskusteleval vähän näytelmän jälkeen yhdessä opettajan johdattamalla kysymyksillä.)

Paula Riipinen 9/30/24 7:52ILTAPÄIVÄ

Opettaja lukee 8.-luokkalaisille nuortenkirjaa: Luen tuntien alussa nuortenkirjaa 10 - 15 minuuttia. Annan jokaiselle kerralle kuuntelutehtävän: 1 - 2 kysymystä tai pohdintatehtävää, joihin oppilaat vastaavat vihkoihinsa. Projektin loppuksi pienissä ryhmissä keskustelut kirjan sisällöstä ja omasta kuuntelukokemuksesta. Keskustelun jälkeen oppilaat antavat toisilleen palautetta keskusteluun osallistumisesta ja opettaja arvioi sanallisesti oppilaiden tekemät vihkomuistiinpanot.

Ruut Grönlund 9/30/24 11:08ILTAPÄIVÄ

Lukiolaisille (ja mahdollisesti myös yläkoululaisille) ajattelin esitellä lukudiplomin. Lukiolaiset voisivat myös jakson aikana kukin vuorollaan vinkata muille jotakin lukemaansa kirjaa, esim. tunnin aluksi vinkkaus 5 min. Jos koko ryhmälle vinkkaaminen on liian jännittävää, niin vinkkaukset voi toteuttaa myös esim. pareittain toisilleen, tai miksei kerätä niitä kirjallisesti esim. kurssin Classroomiin. Ideana luoda lukemisen ja lukemisesta keskustelun kulttuuria, ylläpitää lukurytmiä ja herättää kiinnostusta kirjallisuutta kohtaan vertaisvinkkauksen kautta.

Heli Honkala 10/1/24 1:49ILTAPÄIVÄ

9. luokkalaiset lukevat ennen novellianalyysin kirjoittamista novellikirjan (esim. Näytän hyvältä ilman paitaa, Tusina tai Likainen tusina). Ensiksi kerrataan kirjallisuuden käsitteet (aihe, juoni, henkilöt, miljö, teema jne.) Luetaan yhdessä malliksi yksi novelli ja tehdään novellin asioista käsittekartta. Joitakin tunteja käytetään lukemiseen koulussa. Jokaisesta luetusta novellista oppilaat tekevät mallin mukaisen kaavion. Teeman löytäminen on odotetusti aina kaikkein vaikeinta.

Sara Saaresma 10/3/24 8:18ILTAPÄIVÄ

Lukio: Tämän lukuvuoden ykkösten kanssa panostan lukemiseen läpi lukuvuoden, yritän tehdä siitä arkisempaa, näkyvämpää. Lukiossamme äikän opettajat saavat opettaa samaa ykkösten ryhmää läpi ensimmäisen lukuvuoden, eli kaikki kolme pakollista opintojaksoa, joten on mahdollista tehdä lukuvuoden kestävä jatkumo ryhmän kanssa. Aiemmin teokset on luettu kokonaan omalla ajalla, nyt aion irrottaa tunteista hetkiä, jolloin niitä voidaan tunnilla lukea/kuunnella ja vaihtaa ajatuksia kesken kirjan lukemisen prosessin valmiiden apukysymysten kautta. Otan myös pitkästä aikaa draamaa mukaan kirjojen käsittelyyn: yksittäisiä pienempiä tehtäviä ja kunkin teoksen lukemisen loppuksi jokin vähän pidempi harjoitus (kuuma tuoli, puhuva pää, miljöön luominen...) Lukuvuoden loppuksi kyselyä ja keskustelua, miten kirjallisuutta on tullut käsiteltyä draaman avulla ja miltä se on opiskelijoista tuntunut!

Emma Koistinen 10/25/24 10:06AAMUPÄIVÄ

Yläkoulu. Tutustutaan runouteen erilaisten runokokoelmien kautta. Opettaja valitsee erilaisia runokokoelmia (perinteisiä, moderneja, säeromaaneja, laululyyriikkaa...) joita luetaan lukupiirissä oppitunneilla. Runoteoksia ei ole välttämätöntä lukea kokonaan. Oleellista on tutustua runouteen ja rohkaistua kirjoittamaan itse. Opettaja hankkii runokokoelmat koululle ja ne kiertävät eri lukupiireissä oppitunneilla.

Yhtä runokirjaa luetaan oppitunnilla noin puoli tuntia ja loppuaika käytetään runoista keskusteluun omassa lukupiirissä. Samalla voidaan kerrata runouden käsitteitä. Opettaja valmistelee jokaiselle ryhmälle kirjaokohtaiset ohjaavat kysymykset keskusteluun. Aikaa voi käyttää luettavien kirjojen ja lukupiirien määrän mukaan, esim. 5 oppituntia.

Luetun jälkeen tavoitteena on, että jokainen oppilas tuottaa jokaisen luetun runokokoelman tyyliin sopivan runon. Runoja syntyy siis yhtä monta kuin oli luettavia kirjoja. Valitaan koko luokan kanssa viisi runoista nousevaa aihetta tai kuvaa, joita käytetään runoissa (esim. yksinäisyys, pimeä, polku...) Työskentelyn voi aloittaa leikkaamalla ensin jonkin runon sanat erilleen ja oppilas muodostaa niistä uuden oman runon ja asteittain siirrytään kohti itsenäisempää kirjoittamista.

Jokainen oppilas valitsee omista runoistaan 1-2, jotka kootaan koko luokan yhteiseen runokokoelmaan. Kokoelmalle keksitään nimi ja sille järjestetään julkistamistilaisuus. Runoja laitetaan esille koulussa (sähköisesti tai printtinä). Jos mahdollista, kutsutaan rinnakkaisluokka vieraaksi julkistamistilaisuuteen ja käydään vastaavasti vierailulla heidän juhlassaan.

Olen tällä hetkellä opintovapaalla, joten en päässyt testaamaan tätä ideaani, mutta aion ensi lukuvuonna heti kokeilla.

Anne Laamanen 10/28/24 7:27ILTAPÄIVÄ

Lukuviikko yläkoululaisille (ja lukiolaisille) uudessa koulussa

Tämä piti toteuttaa jo kaksi vuotta sitten saatuumme hankerahaa kirjaostoksiin, mutta uusi koulumme ei ollut vielä silloin valmis. Toteutimme kuitenkin osittain, sillä liittyi hankkeeseen.

Lukuviikon voisi nyt syksyn tai talven pimeänä aikana toteuttaa, kun olemme toista vuotta hienossa ja tilavassa puukoulussamme. Eri tiloja voisi hyödyntää mahdollisimman monipuolisesti. Mahdollisimman moni henkilökunnankin jäsen toimintaan mukaan, yhteistyö tässäkin paikallislehden ja kirjaston kanssa.

Ideoita lukemistekemisiin:

- henkilökunnan lempikirjat, joita oppilaat veikkaavat (esittelyt ja kirjat esille upeisiin vitriineihin) > parhaat arvaajat tai tietäjät palkitaan
- lukuvälitunnit ja lukutunnit, joita varten sisustetaan koululta erilaisia paikkoja lukunurkkauksiksi (koulullamme on nyt melko paljon uusia kirjoja mm. kaksi vuotta sitten olleen hankkeen ja nyt tulneiden selkokirjojen johdosta - oppilaat saavat toki tuoda omia kirjojakin koululle)
- kirjavinkkaus tai kirjailijavierailu omatoimitilassa
- eri kirjallisuuden lajeja ja genrejä voisi esitellä erityyppisissä, sopivasti sisustetuissa paikoissa (esim. kasit voisivat tehdä esittelyt genreistä, henkilökunnan jäsenet tai oppilaat voisivat lukea kirjoja ääneen); näihin voisi liittyä tehtäviä

Anne Laamanen

Marjo Salonen 10/29/24 9:57AAMUPÄIVÄ

Yläkoulumme on kolmessa jaksossa, ja joka jaksossa oppilaat lukevat yhden teoksen, josta tehdään jokin arvioitava työ, joka vaikuttaa oppiaineen arvosanaan. 7. luokan aluksi lähetämme huoltajille Wilma-viestin, jossa kerromme lukemisen merkityksestä ja siitä, millaisia lukemiseen liittyviä tehtäviä yläkoulussa teemme. Lisäksi jokaisella oppilaalla tulee olla kirjastokortti, jolla lainaamme kirjat joko kaupunginkirjastosta tai koulumme omasta kirjastosta. Ensimmäinen yhteisesti luettava kirja on kaikilla oppilailla sama. Kirjasta tulee kirjallinen kuulustelu, jossa kysymme kirjaan liittyviä perusasioita. Lisäksi käsittelemme asiat suullisesti. Kirjastossa käymme tiedonhaun opastuksessa ja oppilaat tekevät kirjastobingon. Toisessa jaksossa seikat tekevät kirjavinkkauksen muille ja komannessa jaksossa kirjasta tehdään opettajan ohjeiden mukainen diaesitys Classroomiin. 7.-luokkalaiset käyvät myös lukemassa lukumummeille näytelmän, mistä he ovat kovasti pitäneet. Lukumummeille lukeminen koetaan helpoksi ja mielekkääksi.

Marjo Salonen

kuukausi

8. luokkalaiset lukevat genrekirjoja. Aloitamme dekkarista, josta tulee kirjakuulustelu. Lisäksi käymme kirjastossa selvittämässä murhamysteerin, joka pakopeli. Lisäksi kasit käyvät kirjastossa genrekirjavinkkauksessa. Toisessa jaksossa he tekevät lukemastaan genrekirjasta arvostelun. Kolmannessa jaksossa oppilaat pitävät kirjaesitelmän, kun puolet oppilaista ovat tetissä. Istumme oppilaiden kanssa saman pöydän ympärillä ja yksi esittelee lukemansa teoksen, josta keskustelemme. Oppilaat ovat tykänneet ja jokainen on rohkaistunut kertomaan lukemastaan.

Marjo Salonen

kuukausi

9.-luokkalaiset lukevat kotimaista kirjallisuutta. Ensimmäisessä jaksossa lueimme kotimaisen nuortenkirjan. Oppilas saa valita kolmesta eri kirjasta, mitä haluaa lukea. Pidän luetusta kuulustelun ja kirjallisuuskeskustelun. Toisessa jaksossa lueimme

näytelmän. Tänä vuonna Canthia. Oppilaat ovat pitänee Anna Liisasta. Ysit tekevät äidinkielen päättätönsä kotimaisesta kirjallisuudesta. He kirjottavat lukemastaan teoksesta tai teoksista näkökulmaisesti. Oppilas voi lukea päättötöitä varten esim. teokset Anna Liisa ja Hölmö nuori sydän ja pohtia päättötöissään, miten yllätysraskaus on vaikuttanut nuoreen tyttöön 1800-luvulla ja tänäpäivänä. Oppilaat käyvät myös kirjastossa vinkkauksessa. Meillä on kaupunginkirjastossa nuorisokirjastovirkailija, joka on oppilaille tuttu kirjastovierailuista. Hän käy myös koululla tarvittaessa ja pyydetessä. Yhteistyö kaupunginkirjaston kanssa on tiivistä ja toimivaa. Meillä on hyvä koulukirjasto ja paljon myös selkokirjoja heikoille lukijoille.

Hanna 11/3/24 2:28ILTAPÄIVÄ

Lukuprojekti 4. luokat / Hanna Kotilainen

1. Kaikki neljännen luokan oppilaat jaetaan lukuryhmiin. Tarkoituksena on kehittää lukutaitoa ja kasvattaa lukuinnostusta. Jokaisessa ryhmässä luetaan oppilaiden lukutaitoon sopivia tekstejä tai kirjoja. Omassa ryhmässäni on tarkoitus lisätä lukusujuvuutta ja tutustua satuihin. Oppilaat saavat positiivisia lukukokemuksia ja elämyksiä yhteisestä lukemisesta ja luetun tekstin käsittelystä.
2. Ryhmässäni luetaan satuja lukuteatteriteksteiksi sovitettuina. (NMI ja IKI-Taru-hanke)
3. Lukutunnit ovat kerran viikossa syyslukukaudella. Satuja luetaan pienissä ryhmissä harjoitellen oma rooli sujuvaksi.
4. Tekstejä luetaan itsenäisesti ja ryhmissä. Ensin tutustutaan sadun juoneen ja sitten treenataan oma lukeminen sujuvaksi. Saduista keskustellaan yhteisesti.
5. Lukuteatteriesitykset joko nauhoitetaan, videoidaan tai järjestetään lukuteatteriesitys alkuopetuksen luokissa. Julkaisutapa riippuu oppilaiden toiveista.

Tia Vuorio 11/4/24 6:07ILTAPÄIVÄ

- 1) Harjoitellaan kirjallisuudesta keskustelemista ja kirjallisuudesta innostumista 8. luokkalaisten kanssa.
- 2) 8. luokkalaiset valitsevat omavalintaiset nuortenkirjat joko koulun kirjastosta tai kaupungin kirjastosta.
- 3) Aikaa lukemiselle on viisi viikkoa. Lukukirjaa luetaan lukutunneilla koulussa sekä lukuläksynä kotona.
- 4) Kirjasta voi halutessaan tehdä muistiinpanoja, mutta pääasia on lukemisen ilossa. Samalla on harjoiteltu mielipiteen ilmaisemista ja perusteluineja.
- 5) Lopputulema on kaksi tuntia kirjallisuuskeskustelua, jossa oppilaat esittelevät lukemansa kirjat ja muut oppilaat kyselevät kirjoista.

Anne Kärki 11/4/24 6:44ILTAPÄIVÄ

1. Kahdeksannen luokan genrekirjaprojektin tavoitteena on lukea 4-6 hengen ryhmissä kokonaisteos. Tavoitteena on tutustua tiettyihin genreihin (kauhu, rikos, fantasia, scifi, rakkaus, sota). Tavoitteena on harjoitella ryhmätöitä ja lehden toimittamista yhdessä pienissä ryhmissä.
2. Luetaan joko koulun omia kirjoja tai haetaan yhdessä lähikirjastosta, jolloin valikoima laajenee. Oppilaat voivat kaikki lukea saman teoksen tai

voidaan sopia, että valitaan pelkästään sama genre ja jokaiselle eri teos.

3. Joka viikko on koulussa pieni lukutuotio, aluksi ehkä kokonainen oppitunti, että kaikki pääsevät alkuun. Kaseilla on äidinkieltä neljä tuntia viikossa läpi lukuvuoden.

4. Tärkeää yhteiset lukutuokiot koulussa. Perustetaan varhaisessa vaiheessa lehden toimitukset, joissa jaetaan vastuu lehden tekemisestä. Tuotetaan omaan lehteen juttuja mm. arvosteluja, vinkkauksia, haastatteluja, ristikoita, tehtäviä jne. Osa on suoraan luettuihin kirjoihin perustuvia tehtäviä, osa liittyy enemmänkin genreen.

5. E-genrelehti, jossa voi olla kirjoitettujen juttujen lisäksi podcastlinkkejä ja videokirjavinkkauksia. Ryhmät lukevat/kuuntelevat toistensa lehtiä ja antavat palautetta. Julkaistaan lehdet Classroomissa kaikkien ryhmien nähtäville. Parhaita paloja voisi näyttää koulun isolta screeniltä muillekin luokille välituntien aikana.

Eija Louhisuo 1/6/25 10:18AAMUPÄIVÄ

Lukuprojekti yläkouluun:

1. Projektin ensisijainen tavoite on oppilaan lukuinnon ja -ilon kasvattaminen. Tavoitteena on, että oppilas oppii etsimään ja hankkimaan itselleen mielekästä ja sopivaa luettavaa sekä löytää itselleen mieluisan tavan lukea kirjallisuutta. Projekti toteutetaan lukemisen valinnaiskursseilla.
2. Oppilaat tutustuvat opettajan johdolla kirjagramin ja booktokin tuoreimpiin kirjasuosituksiin sekä opettelevat itse löytämään kirjasuosituksia. Jokainen valitsee suosituksista yhden itseään kiinnostavan kirjan ja lainaa sen kirjastosta. Samassa yhteydessä harjoitellaan kirjan varaamista/tilaamista kirjastoon.
3. Valinnaiskursseja on kaksi tuntia viikossa yhden lukukauden ajan. Jokaiselle tapaamiskerralle valitaan innostava lukupaikka tai -ympäristö, jossa kirjoja luetaan (esim. piknik puistossa, metsässä kalliolla istuskellen, jumppasalissa patjamajassa tai koulun ullakolla hämärässä). Lukutunnelmaa parantamaan käytetään myös erilaisia musiikkeja, takkatulivideota taustalla, teetarjoilua ym.
4. Jokaisella kerralla keskustellaan vapaamuotoisesti sekä luettavista kirjoista että lukukokemuksesta.
5. Tavoitteena on, että projektin lopputuloksena jokainen valinnaiskursseille osallistunut oppilas olisi kokenut elämyksellisiä lukuhetkiä ja löytänyt itselleen mieluisan lukutavan.

Merja Mäenpää 1/13/25 8:04ILTAPÄIVÄ

Merja Mäenpää

Turun Lyseon koulu

Runosmäen yksikkö

Huomasin, että olin liittännyt kotitehtävän väärään osioon (keskusteluun), joten kirjoitin kotitehtävän tänne uudelleen, hieman täydennettynä versiona: Tehtävä tehdään/tehtiin seitsemännellä luokalla.

1. Tavoitteet: innostaa oppilas lukemaan kokonainen nuortenkirja ja samalla innostaa muitakin lukemaan.
2. Nuortenkirja lainataan kirjastokäynnin yhteydessä kirjastosta tai valitaan kotikirjahyllystä.
3. Neljä viikkoa aikaa saada työ (kirjavinkkaus) valmiiksi.
4. Kirjaa saa lukea koulussa lukutunneilla (kaksi tuntia), ja sen jälkeen se pitää lukea kotona loppuun. Kotona pitää myös suunnitella ja harjoitella suullinen kirjavinkkaus oppikirjan ohjeiden mukaisesti.
5. Kirjavinkkaus esitetään koko luokalle. Osa oppilaista on innostunut lukemaan oppilaan suositteleman kirjan. Annetaan vertaispalautetta palautteenantolomakkeen avulla. Toki myös opettaja antaa palautetta.

Merja Mäenpää

Sanna Kaunisto 1/19/25 7:50ILTAPÄIVÄ

Seiskoilla tavoitteena on kokonaisteoksen lukeminen, lukemisen aikatauluttaminen ja lukukokemuksen jakaminen = mallinnetaan sitä, kuinka yläkoulussa kirjoja luetaan ja käsitellään. Luettavat teokset haetaan lähikirjastosta (samalla uusitaan kirjastokortti, jos on kadonnut). Opettaja suosittelee kaikkia keksimiään "lyhyitä ja helppoja kirjoja sellaisille oppilaille, jotka eivät pidä lukemisesta". Seuraavalla viikolla koulussa samalla tuntipaikalla on lukutunti. Tällöin tehdään lukusuunnitelma: tarkoitus on lukea 1/4 per viikko. Ope jakaa post it -kirjanmerkin. Jos lukee selkoa tai muuta hyvin lyhyttä, ei lukuläksyä ehkä jää (motivoi + kirja ei unohdu kotiin). Lukuläksyksi tulee lukea seuraavan viikon aikana seuraava neljännes. Pidemmän kirjan valinneetkin ehtivät 4-5 viikon aikana hyvin. Luokassa on näkyvissä eri luokkien kirjalistoja ja jokainen näkee, että kaikki luokat lukevat. Bonus: ope arpoo yhden, vuorollaan lukemaan luokan säkkituoliin. Loput saavat ottaa halutessaan viltin. Lukutunnin tiukat säännöt: omalla paikalla, täysin hiljaa, pitää todella lukea. Toisaalta saa pitää huppua tai vilttiä. Ope palkitsee ylistävin tuntimerkinnöin onnistuneen edistymisen: "Timanttinen lukurauha tänään!". Systemaattisuus: lukutunti aina samassa kohtaa viikkoa + lukuläksy Wilmassa. Kun kirja on luettu, tehdään oppikirjasarjan kirjaraportti-moniste (perustiedot ja tunnot muistiin). Myöhemmin kun kaikki ovat lukeneet, tehdään Classroomista luova tehtävä luetusta: esittele viisi kirjaan liittyvää esinettä ja perustelee. Esitellään työt.

Ieenalemilainenhonkanen 1/24/25

9:20AAMUPÄIVÄ

Kahden 8. luokan tavoitteena on lukea vaikuttava lukukirja (kokonaisteos). Luettava hankitaan koulukirjaston valikoimasta tai oppilas voi tuoda esim. kirjastosta teoksen (ope tarkistaa sen sopivuuden). Aloitustunnilla oppilaat kuuntelevat kolmen kirjan alun opettajan ääneenlukemana, lisäksi valittavana on yksi selkokirja (osalle oppilaita). Valittua kirjaa luetaan koulussa ja vapaa-ajalla viikosta 38 alkaen niin, että ensimmäisen kahden viikon aikana lukutuokioita pidetään jokaisella oppitunnilla, viikosta 40 alkaen lyhyempinä ja harvennetusti. Viikolla 39 lukukirjavalinta lukitaan ja oppilaat tekevät taulukkomuotoisen lukusuunnitelman Classroomissa. Jokaisen viikon viimeisellä oppitunnilla työskennellään eri tavoin lukukirjatehtävän parissa varmistaen lukemisen edistymistä: 1) kirjoittaen, 2) pareissa ja pienryhmissä keskustellen sekä 4) pienryhmätyötehtävää tehden. Projektiviikolla (viikot 44-45) teokset on kokonaan luettu, ja tehdään (2*90 min) oppitunnilla pienryhmätehtävänä jaettuun dokumenttiin nettikirjoitus kuvamateriaaleineen ja kommentteineen. Projektin tuotokset julkaistaan projektiviikolla luokkanäyttelynä ja ne jäävät luokkaan muiden nähtäville.

↔ **Kirjallisuusdiplomin suorittaminen**

Koulussamme voidaan jatkossa suorittaa kirjallisuusdiplomi yhdessä kirjaston kanssa tehtyjen kirjalistojen ja suositusten kanssa. Koulussamme voisi toimia kirjallisuuspiiri ja lukupiiri, jota ope voisi vetää. Opiskelijat esittelevät lukemiaan kirjoja ja kannustavat toinen toistaan lukemaan. Opiskelija saa kaikkiaan lukemistensa jälkeen diplomin työstään ylioppilastodistuksen jaon yhteydessä.

Tällöin myös mainitaan diplomin suorittamisesta.

♡ 0 🗨 0

⇨ **Lukevaksi kouluksi -kotitehtävä**

Meillä lukuvuosi on jaettu neljään jaksoon, joista kaikissa luetaan jaksokirja. Kirjaan liittyvät tehtävät tai kuulustelu ovat yksi oppiaineen arvosanaan vaikuttava suoritus.

7. luokalla oppilailla on lisäksi pakollinen koko lukuvuoden lukuvihkokotitehtävä, johon he voivat sisällyttää myös jaksokirjat. Lukuvihkokotehtävässä kukin oppilas lukee 10 kirjaa tai vähemmän - kevätlukukauden loppuksi palautettavan tehtävän arviointiin vaikuttaa luettujen kirjojen määrän lisäksi niistä tehtyjen tehtävien laatu. Lukuvihkokotehtävään sisällytettävät kirjat ovat suurimmaksi osaksi omavalintaisia.

Tehtävävaihtoehtoja ovat muun muassa päähenkilön elämänaakkosten tai uuden takakansitekstin laatiminen, lukupäiväkirja tai päähenkilön haastattelu.

Lukuvihkokotehtävä on aiemmin ollut pakollinen myös 8. ja 9. luokilla, mutta luovuimme pakollisuudesta plagioinnin runsauden vuoksi. Nyttemmin 8. ja 9. luokilla lukuvihkokotehtävän tekemällä voi korvata heikoimmin menneen kokeen tms. arvosanan, sillä lukeminen kannattaa aina. :)

♡ 1 🗨 6

Marjo Salonen 9/18/24 9:38 AAMUPÄIVÄ
Yläkoulumme on kolmessa jaksossa, ja joka jaksossa oppilaat lukevat yhden teoksen, josta tehdään jokin arvioitava työ, joka vaikuttaa oppiaineen arvosanaan.

Marjo Salonen 9/18/24 9:43 AAMUPÄIVÄ
7. luokan aluksi lähetämme huoltajille Wilma-viestin, jossa kerromme lukemisen merkityksestä ja siitä, millaisia lukemiseen liittyviä tehtäviä yläkoulussa teemme. Lisäksi jokaisella oppilaalla tulee olla kirjastokortti, jolla lainaamme kirjat joko kaupunginkirjastosta tai koulumme omasta kirjastosta. Ensimmäinen yhteisesti luettava kirja on kaikilla oppilailla sama. Kirjasta tulee kirjallinen kuulustelu, jossa kysymme kirjaan liittyviä perusasioita. Lisäksi käsittelemme asiat suullisesti. Kirjastossa käymme tiedonhaun opastuksessa ja oppilaat tekevät kirjastobingon. Toisessa jaksossa seikat tekevät kirjavinkkauksen muille ja komannessa jaksossa kirjasta tehdään opettajan ohjeiden mukainen diaesitys Classroomiin. 7.-luokkalaiset käyvät myös lukemassa lukumummeille näytelmän, mistä he ovat kovasti pitäneet. Lukumummeille lukeminen koetaan helpoksi ja mielekkääksi.

Marjo Salonen 9/18/24 9:44 AAMUPÄIVÄ
8. luokkalaiset lukevat genrekirjoja. Aloitamme dekkarista, josta tulee krijakuulustelu. Lisäksi käymme kirjastossa selvittämässä murhamysteerin,

joka pakopeli. Lisäksi kasit käyvät kirjastossa genrekirjavinkkauksessa. Toisessa jaksossa he tekevät lukemastaan genrekirjasta arvostelun. Kolmannessa jaksossa oppilaat pitävät kirjaesitelmän, kun puolet oppilaista ovat tetisissä. Istumme oppilaiden kanssa saman pöydän ympärillä ja yksi esittelee lukemansa teoksen, josta keskustelemme. Oppilaat ovat tykänneet ja jokainen on rohkaistunut kertomaan lukemastaan.

Marjo Salonen 9/18/24 9:56AAMUPÄIVÄ
9.-luokkalaiset lukevat kotimaista kirjallisuutta. Ensimmäisessä jaksossa luemme kotimaisen nuortenkirjan. Oppilas saa valita kolmesta eri kirjasta, mitä haluaa lukea. Pidän luetusta kuulustelun ja kirjallisuuskeskustelun. Toisessa jaksossa luemme näytelmän. Tänä vuonna Canthia. Oppilaat ovat pitänee Anna Liisasta. Ysit tekevät äidinkielen päättötyönsä kotimaisesta kirjallisuudesta. He kirjottavat lukemastaan teoksesta tai teoksista näkökulmaisesti. Oppilas voi lukea päättötyötään varten esim. teokset Anna Liisa ja Hölmö nuori sydän ja pohtia päättötyössään, miten yllätysraskaus on vaikuttanut nuoreen tyttöön 1800-luvulla ja tänäpäivänä. Oppilaat käyvät myös kirjastossa vinkkauksessa. Meillä on kaupunginkirjastossa nuorisokirjastovirkailija, joka on oppilaille tuttu kirjastovierailuista. Hän käy myös koululla tarvittaessa ja pyydettyessä. Yhteistyö kaupunginkirjaston kanssa on tiivistä ja toimivaa. Meillä on hyvä koulukirjasto ja paljon myös selkokirjoja heikoille lukijoille.

Marjaana Niiranen, Satu Kurvinen 9/19/24
6:50ILTAPÄIVÄ
Meillä 8.luokkalaiset käyvät genrevinkkauksessa kirjastossa ja lainaavat mieleisensä lajikirjan, joista tehdään myöhemmin arvioitava työ, esim. mainos. Joka tunti pyritään lukemaan 30 min kirjaa, aika hyvin on oppilailla ollut oma kirja mukana, meillä kun ei ole koulukirjastoa. Onneksi Kulttuurirahasto lahjoitti runsaasti selkokirjoja tehtävineen. Ope myös pyrkii lukemaan oppilaille kirjaa tunnilla jonkin verran, esim. nyt menossa Ämpärikesä. Meillä on lokakuun alussa Hyvinvointiviikko, jolloin myös joka päivä eri tunneilla luetaan vähintään 30 min. Meillä myös laitetaan seinille julisteita Mitä ope lukee? ja useampi ope laittaa siihen kuvan kirjasta, jota lukee. Seiskat käyvät tietokirjavinkkauksessa ja ysit lukevat nyt samalta suomalaiselta kirjailijalta pari kirjaa, joita sitten vertailevat esitelmäänsä varten, niistä kirjoitetaan myös vertaileva essee. Päiväkotien kanssa on ollut sadutusta, [7.lk](#) kirjoittavat muistiin päiväkotilaisten keksimiä satuja. Niistä on yläasteella sitten tehty paperinukke-esitys, jonka päiväkotilaiset ovat sitten nähneet. Seiskat myös lukevat satuja ja tekevät valmiista sadusta tai omasta ryhmässä paperinukkeenäytelmän.

Tytti Majanen 9/29/24 8:32ILTAPÄIVÄ
Ysit lukevat kaksi kirjaa syksyn aikana. Toinen kaunokirjallinen teos, josta tehdään tutkielma. Toinen elämäkerta, josta tehdään kolmiosainen tehtävä: kerrotaan päähenkilön elämän päätapahtumat, kirjoitetaan kuvitteellinen päähenkilön kirjoittama kirje, analysoidaan elämäkerran luotettavuutta. Oppilas saa itse valita kummanko tekee ensin. Pyritään kirjoittamaan oppitunneilla, jotta ope voi samalla auttaa oppilasta kehittymään kirjoittamisessaan.

Tavoitteina normalisoida lukemista osana arkea (esim. kännykän selailun sijaan), muistuttaa sekä koulun että kaupungin kirjaston olemassa olosta ja kirjasta käyttökelpoisena käyttöliittymänä.

Ennakkovalmistelut

- lukuhaasteviesti koteihin huhtikuun alkupuolella
- yhteydenotto kuntaan: näkyvyys myös kunnan viestinnässä
- opettajien lempikirjojen kerääminen & visailun askartelu
- lukuvinkkauspuun askarteleminen ja laittaminen paikoilleen perjantaina ennen viikkoa
- lukujulisteiden laittaminen seinille
- Olkkariväen infoaminen ja opiskelijoille tiedottaminen
- henkilökunnan infoaminen
- kirjaston yhteyshenkilön kutsuminen paikalle
- herkkujen ja palkintojen hankkiminen

Toteutus

- söpöt lukujulisteet ja -kuvat ripoteltuna ympäri koulua (osa paikoillaan ympäri vuoden)
- koulun kirjastossa kirjastonhoitajat tavattavissa kahdella pitkällä välkällä (ti-iltapäivä, pe-aamu) normaalin itsepalvelun sijaan
- lukuvälkät opettajille ja opiskelijoille kahdella pitkällä välkällä ro-tuokio ma iltapäivänä to iltapäivänä
- koulun kirjastossa viikon ajan visailu: yhdistä oikein ope ja lempikirja
- palkintona kirjalahjakortteja / kirjoja
- koulun kirjastossa viikon ajan lukuvinkkauspuu: lehdelle kirjasuositus osallistujien kesken arvotaan kirjalahjakortteja / kirjoja
- Olkkarissa lukukaffet tiistaina 11-13: henkilökuntaa ja opiskelijoita lukemassa, kirja- ja lehtivaunu paikalla
- kaupungin kirjaston kirjavinkkaana paikalla koululla pe-aamupäivän: poistokirjoja (saa ottaa), kirjavinkkauksia engl. ja suom. kirjallisuudesta, mahdollisuus tutustua roolipeleihin
- somettaminen koulun tilillä tapahtumista

--> Jos koulun kirjaston sisustusremontti jo valmis, uuden ilmeen lanseeraaminen tällä viikolla.

? Myös kunnan viestinnässä näkyvyys / kunnan johdon oma tempaus?

Jälkityöt

- arvontojen suorittaminen ja palkintojen jakaminen
- visailun purkaminen, (vinkkauspuu saa olla esillä muutaman viikon)

♡ 1 ◻ 0

⇒ **Opintomatka "isolle kirkolle"**

Teemme ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kanssa opintomatkan Tampereelle (ja Helsinkiin). Tampereella tutustumme Tampereen Työväen Teatteriin ja katsomme Macbeth näytelmän. Luemme etukäteen näytelmän ja plarin. Tavoitteena on oppia lukemaan näytelmää ja teatteriesitystä monesta eri näkökulmasta (teksti, musiikki, lavastus jne.) Musiikissa keskitymme muun muassa näytelmän äänien osuuteen ja pohdimme, millä tavoin musiikilla voi kuvata erilaisia tapahtumia ja henkilöitä. Haastatellaan ohjaajaa ja näyttelijöitä. Tämä on projekti, johon integroituvat äidinkielen, kuvataiteen ja musiikin kurssit. Projektin lopuksi toimitamme Macbeth-lehden, jossa julkaisemme opiskelijoiden tuotoksia. Terv. Sari Hidén Pyhäjoen lukiosta

♡ 2 ◻ 0

⇒ **Lukemisen viikko**

Pirjo-Riitta Krannila

Suunnattu 7. - 9.- luokkalaisille.

Viikon jokaiselle päivälle varataan eri aihe. Oppilaat voivat tulla jokaisella välitunnilla äikän luokkaan tutustumaan tarjontaan ja lukemaan rauhassa. Jokainen päivä tuo oman lisänsä luokan kirjavalikoimaan. Viikon tarkoituksena on tutustuttaa erilaisiin kirjallisuuden maailmoihin ja tukea oppilaiden lukuharrastusta.

1. Murhien maanantai. Luokassa tarjolla jännitystä ja rikosta.
2. Tulevaisuuden tiistai. Luokassa luetaan tieteiskirjoja ja avaruusseikkailuja.
3. Klassikkojen keskiviikko. Tarjolla sekä kotimaisia että ulkomaisia klassikoita.
4. Tositarinoiden torstai. Luettavana sekä elämäkertoja että tietokirjoja.
5. Piirrettyjen perjantaina uppoudutaan sarjakuvien maailmaan.

♡ 2 ◻ 0

⇒ **Lukeva koulu -kotitehtävä:**

**Lukudiplomin käyttöön ottaminen
Lieksan lukiossa / yläkoulussa
(yhteistyössä muiden opettajien kanssa)**

Katja Kärki 9/22/24 11:55AAMUPÄIVÄ

Olen aloittanut juuri Lieksan lukion ja perusopetuksen lehtorina, ja oppilaitoksessa ei tietääkseni tällä hetkellä ole esim. mahdollisuutta suorittaa lukudiplomia. Ajatuksia ja ideoita on paljon, sekä yksittäisille oppitunneille että "vapaaehtoisia" lukupiirejä yms. Työsarkaa riittää...

⇒ **Kotitehtävä: Sotealan**

satuprojekti ammattiopistossa

Tavoitteena on tutustua satuihin, oppia hyödyntämään kirjallisuutta ja lukemista omassa ammatissa ja huomata, miten lukeminen on läsnä elämän eri vaiheissa.

Tänä syksynä meidän koulumme sotealan opiskelijat lähtevät harjoittelujaksolle päiväkoteihin loka-marraskuussa (heillä on kuitenkin yto-opetusta 1 pv/vk myös harjoittelun aikana). Satuprojekti toteutetaan harjoittelujakson aikana. Aikaa projektiin käytetään noin 10 oppituntia (eli 5 kertaa, sillä meillä oppitunnit ovat aina kaksoistunteja).

Oppitunti 1:

Projekti aloitetaan yhteisellä keskustelulla, johon käytetään aikaa noin 30 minuuttia.

Muistellaan lapsuuden suosikkisatuja tai jotakin satua, joka on jostain syystä jäänyt mieleen. Keskustellaan satujen merkityksestä omassa lapsuudessa ja yleensäkin (esim. tunteiden käsittelyn ja sanavaraston näkökulmasta).

Oppitunnit 2-3:

Kirjastovierailu. Kirjasto on luvannut antaa kirjavinkkausta satukirjoista ja mallia saduttamiseen. Kirjastosta jokainen voi lainata koulun kirjastokortilla satukirjan.

Oppitunnit 4-5:

Seuraavalla oppitunnilla luetaan lainattuja satukirjoja ja tehdään satuhahmoesittely Powerpointilla. Luetusta kirjasta esitellään yksi satuhahmo yksin tai parin kanssa ystäväkirjan sivu -idealla (perhe, harrastukset, lempiväri, lempiruoka jne., etsitään myös kuva satuhahmosta ja merkitään kuvan lähdetiedot). Satuhahmot esitellään muulle ryhmälle.

Satuhahmojen esittelyt jatkuvat seuraavilla tunneilla.

Oppitunnit 6-7:

Satuhahmojen esittelyt jatkuvat. Esittelyjen jälkeen tehdään pareittain satutietokilpailu (Formsilla, Kahootilla, Wordillä tai kynällä ja paperilla). Opiskelijat vastaavat toistensa tietokilpailuihin.

Oppitunnit 8-9:

Suunnitellaan satutuokio tai muuta satuihin liittyvää toimintaa harjoittelupäiväkotiin. Suunnitelmat esitellään muulle ryhmälle. Ryhmäläiset antavat palautetta suunnitelmista. Tavoitteena on, että suunnitelma voitaisiin toteuttaa harjoittelun aikana.

Oppitunti 10:

Suunnitelmien esittely jatkuu.
Lopuksi keskustellaan projektista: mitä on opittu, itsearviointia ja palautetta projektin onnistumisesta (sekä opettajalle että opiskelijoille) ja onko projekti mahdollista toteuttaa omassa harjoittelupaikassa.
Terveisin
Anu Heltimoinen

♡ 0 🗨 0

⇒ **Lukevaksi kouluksi -kotitehtävä**
(tehtävä suunniteltu lukioon)

Koulun opettajia pyydetään lyhyesti esittelemään suosikkikirjansa jostakin tietystä kategoriasta (esim. genrekirjat, kotimainen kirjallisuus tms.) opintojaksosta riippuen. Kirjat ja esittelyt kootaan koulun vitriiniin.

Tämän jälkeen opiskelijat valitsevat noiden esitelyjen kirjojen joukosta sen, jonka haluavat lukea. Kirjan luettuaan opiskelijat kirjoittavat kirjasta arvostelun, jonka loppuun he liittävät myös lyhyet terveiset kirjaa suositelleelle opettajalle. Arvosteluja julkaistaan koulun jaksoittain ilmestyvässä lehdessä, jotta kaikki lukee -idea välittyy koulussa mahdollisimman laajalle.

Riikka Pärnänen ja Virpi Julin

♡ 0 🗨 0

⇒ **Kotitehtävä: Lukuprojekti 8.-luokkalaisille**

1. Tavoitteet:

Lukea kirja
Kirjasta kertominen,
arvostelu?, mainos?
Harjoitella digiympäristössä toimimista (videon tekeminen)
Esiintyminen, puhe- ja viestintätaidot

2. Mitä luetaan ja mistä kirja hankitaan?

Ensin tutustutaan netistä/sosiaalisesta mediasta löytyviin kirjavideoihin ja -teksteihin ja valitaan itseä kiinnostava kirja sen pohjalta. Käydään lainaamassa kirja kirjastosta.

3. Missä, milloin ja millä aikataululla luetaan?

Kirjaa luetaan koulussa lukutunneilla sekä kotona. Projektin kesto on noin neljä viikkoa. (Keväällä?)

4. Työmenetelmät:

Videon tekeminen (ipadilla, puhelimella tai läppärillä)
Yksin tai parityönä

5. Projektin tuotos yms.:

Projektissa tarkoituksena on ensin löytää kiinnostava video / muu teksti, joka esittelee nuortenkirjan

(bookstagram-video, kirja-arvostelu tms.). Nuori lukee saman kirjan, josta kertovaan tekstiin hän on tutustunut.

Kun kirja on luettu, hän tekee joko videon tai mainoksen kirjasta.

Videolla oppilaan on tarkoitus vastata aiemmin katsomaansa videoon ja vertailla omia havaintojaan kirjasta toisen tekemiin havaintoihin.

Työ sopii erityisesti 8.-luokan sisältöihin, opettaja voi painottaa haluamia asioita tuotoksen tekemisen ohjeistuksissa (mainos, arvostelu, vastine jne.)

Julkaistaan luokan oppimisympäristössä tai pienryhmissä. Mainoksia voisi vaihtaa rinnakkaisluokankin kanssa. Oppilaat voivat äänestää parhaan työn halutessaan.

Jasmin Kinnunen ja Päivi Hopia

♡ 0 🗨 1

Sari Virtanen 9/25/24 10:33AMUPÄIVÄ
Kotitehtävä: 7.-luokkalaisten ensimmäinen kirja ja tutustuminen kirjastoon. Tavoitteena on lukea kokonaisteos ja harjoitella keskustelua luetuista kirjoista. Ensimmäisenä hoidetaan kaikkien seitsemäsluokkalaisten kirjastokortit kuntoon. Koulussa on pieni koulukirjasto, mutta se sisältää rajallisen määrän kirjoja. Valtaosa luettavista kirjoista tulee kaupunginkirjastosta. Kun kirjastokortit ovat kunnossa, mennään tutustumaan kirjastoon. Kirjastosta jokainen seitsemäsluokkalainen lainaa omalla kortillaan koulussa luettavan kirjan. Oppilaat saavat valita haluamansa kirjan kirjaston nuorten tai nuorten aikuisten kirjoista. Opettaja ja kirjastonhoitaja auttavat valinnassa. Kirjaa luetaan viiden viikon ajan toisella kaksoistunnilla. Kirjasta täytetään yksinkertainen kyselylomake, jossa on yleisluontoisia kysymyksiä kirjasta eri lukemisen vaiheissa. Mikäli kirja on edelleen kesken viiden lukuviikon jälkeen, kirjan lukemista voi jatkaa kotona. Täytettävä kyselylomake palautetaan opettajalle määräpäivään mennessä. Määräpäivän jälkeen oppilaat esittelevät pienissä ryhmissä lukemansa kirjan ja keskustelevat kirjoista. Tukena keskusteluissa on esimerkkikysymyksiä.

↳ **Lukuvinkkejä syyslomalle**

Toimin äikän opettajana ja myös lukiomme someopettajana. Halusin yhdistää nämä jotenkin projektissani.

Syysloma on lukuloma -kampanjan innoittamana voisi tehdä ennen syyslomaa (noin viikon ajan) lempikirjavinkkauksia, joita jaetaan lukiomme somekanavilla (Instagram ja Tiktok). Osa vinkkauksista olisi haastattelutyypisiä vinkkauksia, joissa joku lukiomme opiskelija tai henkilökunnan jäsen esittelee tarkemmin suosikkikirjansa. Tämän lisäksi viikon loppupuolella seuraajamme

voisivat vapaasti vinkata omia lempikirjojaan. Tämän voisi toteuttaa avoimena kyselynä tai jonkinlaisena tempauksena, johon osallistuneiden kesken voitaisiin arpoa esim. kirjapalkinto.

Vinkkaajina toimivat siis niin nuoret kuin muukin henkilökunta. Projekti toteutetaan yhdessä sometiimimme kanssa. Tiimiin kuuluu niin opettajia kuin opiskelijoitakin.

Henna Rangell

♡ 0 🗨 0

⇒ **Kotitehtävä 7.-luokkalaisille: Novellin kuunteleminen ja käsittely yksin ja ryhmässä**

Tavoite: Tutustuminen novelliin kirjallisuuden lajina ja novellin peruskäsitteiden hallinta. Ryhmätyötaitojen harjoittelu.

Menetelmät: Opettaja lukee ääneen selkonovellikokoelman Aarre novellin Vararengas (Kirjoittanut Mervi Heikkilä). Oppilaat keskittyvät vain kuuntelemaan. Tämän jälkeen oppilaat täyttävät itsenäisesti ajatuskartan, johon on koottu tärkeimpiä kysymyksiä novellista, kuten päähenkilöstä, sivuhenkilöistä, miljööstä, keskeisimmistä tapahtumista ja teemasta.

Tarvittaessa opettaja lukee novellin uudelleen ääneen, ja oppilaat jatkavat ajatuskartan täyttämistä.

Itsenäisen työskentelyn jälkeen oppilaat jaetaan ryhmiin ja he käyvät novellia yhdessä läpi. Lopuksi puretaan novelli yhteisesti.

Toisella tunnilla nostetaan esille novellin epärealistinen tapahtuma, jossa tontut ja hiidet heräävät eloon. Kootaan taululle luettelo erilaisista taruolennoista, joita oppilaat tietävät entuudestaan. (esim. kentauri, para, noita, peikko, seireeni...) Jokainen saa valita yhden taruolennon, josta etsii tietoa ja kirjoittaa lyhyet muistiinpanot.

Lopuksi jokainen saa valita parin, jolle esittelee oman taruolentonsa.

Lopputunnista käydään yhdessä keskustelua erilaisista uskomuksista. Esim. Mihin uskoit lapsena? Uskotko vielä johonkin yliluonnolliseen? Mitä uskomuksia ihmiset liittäivät perjantaihin 13. päivä?

Satu Tammela, Laurentius-koulu, Lohja

Ps. Toteutin tämän kahdella 7.luokalla 24.9.

♡ 0 🗨 0

⇨ Lukuprojektin ideointi yläkouluun

1. Tavoitteena tutustua Selkopolku-kirjapaketin teoksiin, harjoitella yhteisöllistä lukemista ja käsitellä luettua suullisesti ryhmissä sekä myös draaman keinoin.
2. Viime keväänä koululle toimitetut Selkopolku-kirjapaketin kirjat.
3. Lukuaika neljä viikkoa - 1 lukutunti / viikko. Lukutunnilla alkuun lukupiirityöskentelynä keskustelua ja / tai draaman keinoin työskentelyä, lopputunti lukemista.
4. Ryhmissä yhdessä ääneen lukemista, itsenäistä lukemista, lukupiirityöskentelynä keskustelemista luetusta + draaman keinoin luetun käsittelyä.
5. Lukutunneilla draamallisia esityksiä koko luokalle, lopuksi luetun kirjan esittely koko luokalle.

♡ 0 🗨 0

⇨ Lukevaksi kouluksi -kotitehtävä (lukio)

♡ 0 🗨 1

Suvi Ilomäki 9/26/24 3:31ILTAPÄIVÄ

Lukion opintojaksoiden kirjatehtävät on viilattu uuden opsin myötä sellaiseksi, että uutta on vaikea lisätä pakollisille opintojaksoille. Nykyiset tehtävät hyväksi havaittuja ja betonoituja ainakin pariksi vuodeksi. Siksi, anteeksi opet, tämä ei ihan vastaa tehtävänantoa, mutta

Neljä ideaa, jotka aion toteuttaa tänä lukuvuonna:

1. Lukuviikolle päivitetty versio toissavuotisesta Mitä opet lukevat? -kampanjasta: Kerään (ajoissa) opettajilta lyhyet tekstit, jossa kertovat lukutottumuksistaan ja lukuhistoriastaan. Teen "Yhdistä ope ja hänellä juuri luettavana oleva teos" - tietovisan paperisena ja yksittäisiä kysymyksiä koulun instaan. Koostan koulukirjastoon teksteistä ja niihin liittyvistä kirjoista näyttelyä.

2. Kirjastoyhteistyön vuosikello: millä opintojaksolla ja mitä? Erit. tietokirjat.
4. Pukstaavin eli suomalaisen kirjan museon kanssa tehtävät tai työpajan ÄI08 Kirja konteksteissaan - opintojaksolle: aikamatka klassikoon tms.
4. Lukudiplomin markkinointikampanja: suullisen rummutuksen lisäksi joko sivusto tai someen päivityksiä, lukuvinkkejä opiskelijoilta joko sivustolle, kirjaston seinälle tai someen.

Suvi Ilomäki, Vammalan lukio

⇒ **Kotitehtävä**

9.-luokkalaisten kanssa tutustutaan suomalaiseen nykykirjallisuuteen.

Opettaja on valinnut (miehellään erityylyiset) novellit eri kirjailijoilta (esim. kolmelta). Novellien loppu on jätetty pois, ja oppilaan tehtävänä on keksiä niihin mielestään tyyliltään yhteensopivat loput. Käytettävissä olevan ajan mukaan tehdään jatko ja lopetus yhteen valittuun tai mielellään useampaankin alkuun.

Opettaja piilottaa oppilaiden anonyymien jatkojen joukkoon kirjailijan lopun. Jokainen lukee novellien jatkot ja koettaa löytää sieltä kirjailijan version. (Olen testannut joskus Liksomin Se päivä oli pyhitetty kuolemalle - novellilla, eikä kertaakaan kirjailijan lopetus noussut itsestäänselvytenä esille.)

Tämän tehtävän avulla pääsee tutkimaan kirjailijan ilmaisutapaa ja tulee tietoiseksi tyylisasioista ja mm. sanavalintojen merkityksestä. Samalla saattaa löytyä mielenkiintoinen kirjailija. Novellit sopivat myös hienosti yhdessä käsiteltäviksi oppituntien puitteissa.

terv. Päivi Nikkilä

♡ 1 🗨 2

Suvi Ilomäki 9/27/24 8:33AAMUPÄIVÄ

Hieno harjoitus! Voisitko vielä vinkata joitain novelleja, jotka olet todennut toimiviksi tähän harjoitukseen? Liksomin novelli on tuttu, ja siinä pois jätetty lopun yllätyksellinen käänne tuo varmasti vaihtoehtoja mielikuvitukselle.

Päivi Nikkilä 9/30/24 7:47ILTAPÄIVÄ

Mieleen tuli esim. tällaisia: Kari Hotakaisen Mikään ei ole niin likaista kuin mielikuviutus (Näytän hyvältä ilman paitaa -kokoelmassa), Kari Levolan Nössö (ainakin Tiheä pulssi -kokoelmassa) ja joku Petri Tammisen lyhyistä, esim. Soile (Elämiä-kokoelmassa). Joku uusi selkonovelli olisi kiva kokeilla, samoin joku vanha suomalainen novelli.

⇒ **Lukupiiriprojekti 9. luokalle**

1) Oppilaat valitsevat itseään kiinnostavan kirjan tarjottavien teosten joukosta. Tarjolla on kirjoja eritasoisille lukijoille, kutakin neljä kappaletta.

2) Oppilaat lukevat valitsemansa teoksen kotona, aikaa neljä viikkoa.
3) Neljän viikon jälkeen saman kirjan valinneet muodostavat oman lukupiirinsä. Ensin lukupiirissä keskustellaan teoksen herättämistä ajatuksista, mielipiteistä jne.
4) Seuraavaksi kukin lukupiiri analysoi ja tulkitsee teoksen. Se laatii suullisen esityksen PP-esityksineen teoksen pohjalta. Teoksesta pitää kertoa mm. aihe, keskeiset henkilöt, miljö, juonen pääkohdat, teemat ja kunkin lukupiiriläisen mielipiteet.

Merja Mäenpää
Turun Lyseon koulu
Runosmäen yksikkö

♡ 0 🗨 0

⇨ **Lukuprojekti yläkouluun**

Tavoitteena on harjoitella pitkäjänteistä lukemista ja oppia hahmottamaan lukeminen prosessina. Tavoitteena on myös, että oppilaat saavat kokemuksen kokonaisteoksen lukemisesta ja ymmärtävät, mitä se aikataulullisesti vaatii.

Projektissa luetaan nuortenkirjoja 4-5 hengen ryhmissä. Luettava kirja valitaan opettajan ehdotuksista (tässä hyödynnetään Selkopolku-hankkeen kirjapaketteja). Ryhmän jäsenillä on sama kirja, mutta valita voi kirjan alkuperäisen tai selkoversion, jotta jokainen löytää itselleen sopivan haastavaa luettavaa. Oppilas hankkii kirjan itsenäisesti koulun tai kaupungin kirjastosta. Osa kirjojen selkoversioista on tarjolla myös luokissa.

Kirjoja luetaan koulussa ja kotona yhteisesti sovitun aikataulun mukaan. Aikatauluun sisällytetään välitehtäviä, jotka ryhmä tekee yhdessä. Välitehtävissä käsitellään luettua osuutta ryhmän kanssa ja jaetaan lukukokemusta, jotta oppilaat pysähtyisivät luetun äärelle ja oppisivat myös toisiltaan.

Kun kirjat on saatu luettua, ryhmä tekee lukemastaan kirjasta kirjavinkkauksen valitsemallaan luovalla tavalla (video, podcast, still-kuvista koostettu sarjakuva...). Kirjavinkkaukset esitellään muulle luokalle ja tallennetaan, jotta ne voidaan halutessa esitellä vaikka koko koululle.

Roosa Heiska ja Maiju Heinonen

♡ 1 🗨 0

⇨ **Kotitehtävä: Lukuviikko yläkoululaisille (ja lukiolaisille) uudessa koulussa**

Tämä piti toteuttaa jo kaksi vuotta sitten saatuamme hankerahaa kirjaostoksiin, mutta uusi koulumme ei ollut vielä silloin valmis. Toteutimme kuitenkin osittain, sillä liittyi hankkeeseen.

Lukuviikon voisi nyt syksyn tai talven pimeänä aikana toteuttaa, kun olemme toista vuotta hienossa ja tilavassa puukoulussamme. Eri tiloja voisi hyödyntää mahdollisimman monipuolisesti. Mahdollisimman moni henkilökunnankin jäsen toimintaan mukaan, yhteistyö tässäkin paikallislehden ja kirjaston kanssa.

Ideoita lukemistekemisiin:

- henkilökunnan lempikirjat, joita oppilaat veikkaavat (esittelyt ja kirjat esille upeisiin vitriineihin) > parhaat arvaajat tai tietäjät palkitaan
- lukuvälitunnit ja lukutunnit, joita varten sisustetaan koululta erilaisia paikkoja lukunurkkauksiksi (koulullamme on nyt melko paljon uusia kirjoja mm. kaksi vuotta sitten olleen hankkeen ja nyt tulleiden selkokirjojen johdosta - oppilaat saavat toki tuoda omia kirjojakin koululle)
- kirjavinkkaus tai kirjailijavierailu omatoimitilassa
- eri kirjallisuuden lajeja ja genrejä voisi esitellä erityyppisissä, sopivasti sisustetuissa paikoissa (esim. kasit voisivat tehdä esittelyt genreistä, henkilökunnan jäsenet tai oppilaat voisivat lukea kirjoja ääneen); näihin voisi liittyä tehtäviä

Anne Laamanen

♡ 0 🗨 0

⇐ **Lukevaksi kouluksi -kotitehtävä (lukio)**

Kiitos teille kollegoille hyvistä ja helposti toteutettavista ideoista viime tapaamiskerralla! Meillä Rauman Lyseon lukiossa innostetaan lukemiseen tällä lukukaudella mm. seuraavilla uusilla tavoilla:

- Syysloma on lukuloma -kampanja näkyy ympäri lukiota julistein, koristeluin, info-tv:ssä ja sosiaalisessa mediassa: tuodaan lukeminen näkyväksi.
- Lukupiiri eli Kirjaklubi aloittaa toiminnan 3. periodissa eli marraskuun lopulla. Opiskelijoille tarkoitettu keskustelupiiri.
- Opettajien lempikirjat -näyttely ja kilpailu "Arvaa, kenen lempikirja?" pystytetään näkyviin käytävän vitriiniin syksyn aikana.

Meillä ei ole ollut lukioiden yhdistymisen jälkeen kirjastovastaavaa. Myöhemmin

tapahtuneen muuton jälkeen kirjat ovat levällään eri tiloissa. Rehtorin kanssa on nyt sovittu, että ensi lukuvuonna joku äidinkielenopettajista nimitetään kys. vastaavaksi ja hänelle tullaan maksamaan tehtävästä. Suunnitteilla myös mm. lukiodiplomin toteutus.

Sanna Viitaniemi, Rauman Lyseon lukio

♡ 0 🗨 0

↳ Lukevaksi kouluksi kotitehtävä (yläkoulu)

Kasien kanssa minulla on meneillään lukuprojekti. Jokainen valitsi itseään kiinnostavan tietokirjan, joko elämäkerran tai muun tietokirjan. Osa lainasi kirjan itse tai otti kodin kirjahyllystä, mutta suurimmalle osalle lainasin kirjan koulun kortilla kirjastosta. (Kirjasto ei ole vieressä, ja luokassani on 10 kuljetusoppilasta.)

Ensimmäisellä lukutunnilla oppilaat katsoivat kirjan sivumäärän ja jakoivat sen kuudella. He merkitsivät jakamiini kirjanmerkkeihin (väripaperin suikale) lukuläksyn ja alkoivat lukea. Seuraavaksi tunniksi piti kirjasta olla luettuna 1/6. Toisella tunnilla annoin konseptit ja jokainen kirjoitti tiivistetysti kirjan tärkeimmät asiat siihen (5 - 10 virkettä). Sitten luku-urakka jatkui ja seuraava läksy oli lukea 2/6:aa jne.

Kerran viikossa meillä on kaksoistunti, ja toisella tunnilla oppilaat loivat diaesityksen ja alkoivat tehdä sitä. Olen tehnyt mallidiaesityksen sekä elämäkerrasta että tietokirjasta. Oppilaat tekevät diaesitykset valmiiksi ja hyödyntävät muistiinpanojaan. Ennen kirjaesitelmiä tehdään vielä pieniä esitelmäharjoituksia.

Kaikkien luokkien kanssa on vähän vastaavia lukuprojekteja. Välillä on kirjakoe, välillä vain lukuvinkkaus. Toisinaan on pelattu kirjallisuuspeliä, joka tuli Lukuklaani-kirjapaketin mukana. On ihanaa, kun oppilaat kysyvät, milloin me taas luetaan ja onhan meillä nyt lukutunti. Lukemistoina meillä on koulussa Punainen kuin veri ja Poika raidallisessa pyjamassa.

Lukeva koulu -tiimin kanssa teemme ala-aulan vitriiniin erilaisia näyttelyitä ja nostamme aina jonkin teoksen kuukauden kirjaksi. Näitä jaetaan myös koulun somessa. Nyt on meneillään genrenäyttely, lokakuussa on suomalaisia kirjoja, ja kirjavinkit poimitaan henkilökunnalta. Otsikkona on Sykähdyttävä suomalainen. Marraskuussa vitriinissä on oppilaiden vinkkauksia, joulukuussa otsikkona on Tämän kirjan haluan lukea tai saada lahjaksi jne.

♡ 0 🗨 0

⇒ Kotitehtävä: Lukion AI04-kurssilla lue näytelmän tai teoksen, johon pohjautuva näytelmä on meneillään paikallisessa teatterissa. Tekevän ryhmän kanssa voidaan myös dramatisoida lyhyt kohtaus. Lopuksi käymme katsomassa näytelmän.
Minna Salminen

♡ 0 🗨 0

⇒ **Peruskoulu lukuprojekti 30.9.2024**

Kilpisen yhtenäiskoulu, opettajat
Johanna Rinne ja Heini Rönkkö (Jyväskylä)

1. Tavoitteena on lisätä lukemista.

Järjestetään lukemiseen keskittyvää ohjelmaa hyvinvointiviikolle 47. Koulussamme on ns. liikkuvakseja ja taidevakseja eli oppilaita, jotka jakavat liikunta- ja taidevälineitä ja järjestävät esimerkiksi liikunnallista välituntiohjelmaa. Nyt lisätään mukaan lukuvaksit, joilta voisi saada hyviä lukuvinkkejä ja kirjasuosituksia. Isot oppilaat vinkkaavat nuoremmille hyviä kirjoja ja lukevat lapsille ääneen. Lisäksi vietetään lukuvälitunteja ja koko koulun yhteinen lukutunti. Lukuvälitunteja voidaan myös yhdistää taidevälitunnin kanssa, jolloin tehdään esimerkiksi suttausrunoutta.

Tehdään myös opettajien lukeminen näkyväksi. Pyydetään noin kymmeneltä opettajalta nimetön kirjavinkkaus ja järjestetään kilpailu, jossa saa veikata, kenelle opettajalle kirjavinkkaus kuuluu.

Kokeillaan myös monikielistä lukuvälkkää, jolloin kirjoja tai muita tekstejä luetaan vierailla kielillä. Ei haittaa, vaikka kuulija ei ymmärtäisi mitään luetusta tekstistä.

2. Oppilaat tuovat kirjoja kotoaan. Lisäksi monilla ryhmillä on menossa jonkin kirjan lukutehtävä äikässä, joten oppilas saa siihen lisää luku-aikaa. Koulun kirjastoa saa hyödyntää ja esille nostetaan aina varmuuden vuoksi myös Aku Ankkoja.

3. Projekti hyvinvointiviikolle 47.

Luetaan luokissa ja välitunneilla. Yksi yhteinen lukutunti koko koulussa. Myös aikuiset lukevat malliksi!

4. Lisätään tietoisuutta siitä, että lukemisen avulla voi rauhoittua, keskittyä ja lisätä sanavarastoa. Aikuisen ja isompien oppilaiden mallista saadaan esimerkkejä lukemiseen. Lukemalla hyvinvointia!

5. Lukeminen tuodaan osaksi koulun arkea ja hyvinvointitoimintaa.

♡ 0 ◻ 0

⇒ **Yhteinen lukuprojekti 7. luokalla**

1. Kaikilla on luettavana sama kirja: Nadja Sumasen Rambo. Luku-urakka on jaettu 7 viikolle eli noin 35 sivua viikossa, josta osa luetaan koulussa.
2. Classroomissa on lukupäiväkirja, jossa on jokaisesta luvusta kysymyksiä.
3. Edetään viikkotasolla samaan tahtiin, niin että kerran viikossa on lukutunti, jonka aluksi käydään keskustellen läpi edellisviikon lukupäiväkirjan tehtävät. Sen jälkeen saa lukea kirjaa eteenpäin. Loppu luku-urakka ja lukupäiväkirjan tehtävät jäävät kotitehtäviksi.
4. Samaan aikaan muilla äidinkielen tunneilla käydään oppikirjasta kirjallisuuden käsitteitä: henkilöt, miljöö, kertoja ym. Avataan käsitteitä luettavan Rambo-kirjan avulla.
5. Kun kirja on luettu ja lukupäiväkirja valmis, keskustellaan lukukokemuksesta yhdessä.
6. Lopuksi on vielä kirjoitustehtävä. Mietin vielä kokonaisuutta, että onko se asiateksti (esim. kirjan esittely niin, että käytetään kirjallisuuden käsitteitä) vai jokin luova teksti (esim. kirje Rambolle).

Anne Eskola, Klaukkala

♡ 0 ◻ 0

-
- ⇒ Lukiossamme vietetään sähköttöntä päivää ensi periodin alussa, jolloin tapahtumatiimimme järjestään koulumme kirjastoon mukavaa tekemistä välituntien ajaksi: luvassa on askartelun ja rentoutuksen lisäksi sarjispiste, johon keräämme jo ennen tuota päivää opiskelijoiden ja opettajien vanhoja, kierrätykseen sopivia sarjakuvakirjoja ja -kokoelmia. Välituntisin kannustetaan pysymään pois puhelimelta, lukemaan ja olemaan vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Myös opiskelijakunnan hallitus osallistuu tämän päivän toteutukseen.

Lempikirjatempaus on luvassa puolestaan koulumme hyvinvointipäivänä marraskuun lopulla. Jokainen opettaja tuo lempikirjansa aulaan näyttelyyn. Opiskelijat saavat kisailla ja arvailla päivän aikana, mikä teos on kenenkin open suosikki. Myös lukiomme lukupiiriryhmä haastetaan mukaan tähän päivään kokoamaan lempikirjasuosituksia lukiomme Instaan ja infotauluille.

♡ 0 🗨 0

⇒ **Lukuprojekti 4. luokat**

1. Kaikki neljännen luokan oppilaat jaetaan lukuryhmiin. Tarkoituksena on kehittää lukutaitoa ja kasvattaa lukuinnostusta. Jokaisessa ryhmässä luetaan oppilaiden lukutaitoon sopivia tekstejä tai kirjoja. Omassa ryhmässäni on tarkoitus lisätä lukusujuvuutta ja tutustua satuihin. Oppilaat saavat positiivisia lukukokemuksia ja elämyksiä yhteisestä lukemisesta ja luetun tekstin käsittelystä.
2. Ryhmässäni luetaan satuja lukuteatteriteksteiksi sovitettuina. (NMI ja IKI-Taru-hanke)
3. Lukutunnit ovat kerran viikossa syyslukukaudella. Satuja luetaan pienissä ryhmissä harjoitellen oma rooli sujuvaksi.
4. Tekstejä luetaan itsenäisesti ja ryhmissä. Ensin tutustutaan sadun juoneen ja sitten treenataan oma lukeminen sujuvaksi. Saduista keskustellaan yhteisesti.
5. Lukuteatteriesitykset joko nauhoitetaan, videoidaan tai järjestetään lukuteatteriesitys alkuopetuksen luokissa. Julkaisutapa riippuu oppilaiden toiveista.

Hanna Kotilainen

♡ 0 🗨 0

⇒ **Raija Kilpinen**

Tavoitteena on parantaa S2-oppilaiden (3. lk) lukusujuvuutta ja innostaa oppilaita lukemaan. Luemme opettajan valitsemaa helppolukuisia lasten kirjoja ja keskustelemme niitä. Meillä on käytettävissä 1 h / viikossa. Luemme yhdessä samaa kirjaa ja keskustelemme siitä, mitä kirjassa tapahtuu.

♡ 0 🗨 0

⇒ **Kotitehtävä: Lukeva Tammlu -projekti**

Koulussamme Tammerkosken lukiossa on käynnistynyt Lukeva Tammlu -työryhmä, jonka

tarkoitus on edistää lukutaitoa ja innostaa opiskelijoita lukemaan. Työryhmään kuuluu sekä opiskelijoita että opettajia.

Projektin aloitus on Aleksis Kiven päivänä aamunavauksella, jossa kerrotaan työryhmän tavoite ja ensimmäisistä tapahtumista. Päivää varten kootaan opiskelijoiden ja opettajien kirjavinkkauskirjoja vitriiniin ja vinkkaustekstit sekä vitriiniin että Instaan. Opettajat on haastettu vinkkaamaan kirjoja Kiven päivänä myös oppitunnilla. Koulun aulaan tuodaan kirjaston kanssa yhteistyössä pysyvä kirjojen kierrätyskärry. Koulumme yhteisötyöntekijä pitää tietokilpailun klassikotietokirjoista. Kiven päivänä esitellään myös koko koulun tuleva lukuhaaste: kerätään yhteiselle alustalle sekä opiskelijoiden että opettajien tietyinä aikana lukemat kirjat. Ahkerimpia lukijoita palkitaan.

Lukeva Tammlu -projekti jatkuu marraskuussa toimittaja ja tietokirjailija Kaj Kunnaksen esityksellä lukemaan innostamisesta.

Lukuvuoden muita ideoita ovat vaihtoehdoisen joulujuhlan järjestäminen lukemisteeman ympärille, Sanomalehtiweek, Lukuviikon, Kirjan ja ruusun päivän sekä kirjailijoiden nimikkopäivien huomioinen koulun arjessa. Opiskelijoiden aularunoesitykset, kirjallisuusmeemien luominen, koko koulun yhteiset lukuhetket, kirjaston kirjavinkkaukset eri kielissä, kirjailija- ja toimittajavierailut ja paneelikeskustelut ovat myös mahdollisia Lukevan Tammlun tulevia tapahtumia.

Jonna Wirén ja Annukka Haapakoski

♡ 0 🗨 0

↪ **Lukeva koulu -kotitehtävä**

♡ 0 🗨 0

↪ **Lukuprojekti yläkouluun**

Lukemiseen liittyvä projekti yläkouluun

Tavoitteena seiskaluokan yhden ryhmän oppilaiden on tutustua erilaisiin nuortenkirjoihin ja harjoitella lukemisen jälkeen haastattelua. Jos projekti onnistuisi, voisin toteuttaa sen myös muilla seiskaluokillani. Tarkoitukseni olisi, että saisin kerättyä opettajakunnalta kirjavinkkejä ja opettajat myös voisivat vastata oppilaan kysymyksiin kirjasta lukemisen jälkeen. Eri opettajat siis sitoutuisivat tähän jo kirjoja vinkatessaan. Eri aineiden opettajat siis kertoisivat kirjoja, joista ovat itse pitäneet yläkouluikäisenä.

Kirjan lukemiseen olisi aikaa noin neljä viikkoa ja voisimme lainata kirjat kirjastosta tai hyödyntää koulun kirjastoa, jos sieltä löytyisi kyseisiä kirjoja. Koulussa on yksi äikän tunti varattu aina lukemiseen kyseisen neljän viikon aikana. Haastattelua varten kävisimme oppikirjan mukaisen kappaleen läpi ja suunnittelisimme haastattelurungon. Samalla tulisi kerrattua kirjallisuuden käsitteitä, kun kysymyksiä esitettäisiin päähenkilöstä, juonesta ja miljööstä jne. Kysymykset voisi käydä esittämässä esimerkiksi välitunnilla tai äikäntunnilla riippuen opelle sopivasta ajasta. Viimeisenä vaihtoehtona olisi myös Wilma-viesti, jossa ope vastaa kysymyksiin. Haastattelut voisimme sitten lopulta tehdä julisteiksi luokan seinälle ja liittää oheen esimerkiksi kirjan kannen.

Vilma Lopenen

♡ 0 🗨 1

Anu Virtanen 9/29/24 3:38ILTAPÄIVÄ

Kotitehtävä: Olemme kehitelleet kollegoiden kanssa kouluumme omaa lukudiplomia, jonka nimi on Puistokoulun lukupuu. Diplomissa on kolme tasoa: 5 kirjaa (pronssitason lukudiplomi), 10 kirjaa (hopeatason lukudiplomi) ja 15 kirjaa (kultatason lukudiplomi). Oppilaat valitsevat kirjan ja näyttävät sen opettajalle. Kirjan luettuaan he täyttävät vinkkauslehden ja kiinnittävät sen luokassa olevaan lukupuuhun. Vinkkauslehden kirjoitetaan kirjan perustiedot, mistä kirja kertoo, mikä kirjassa oli parasta ja kenelle suosittelisi kirjaa. Oppilaat listaavat lukemansa kirjat myös suomen kielen ja kirjallisuuden vihkoonsa omalle sivulleen. Ahkeria lukijoita palkitaan lukuvuoden päätteeksi. Olemme anoneet vanhempainyhdistykseltä rahaa palkintoihin.

Anu Virtanen

⇐ **Kotitehtävä**

Koulumme on pieni yhtenäiskoulu (esi-, ala-, yläkoulu ja lukio), ja yläkoulun ja lukion "kirjastomme" on noin luokahuoneen seinällinen kirjoja hyllyissä. Meillä ei ole sen kummempaa lainaussysteemiä eikä rekisteriä siitä, mitä kirjoja meillä ylipäänsä on. Yläkoulun ja lukion puolella ei myöskään ole sen kummempaa yhteistyötä kunnallisen kirjaston kanssa. Ajattelin nyt siis lähteä aivan perusjutuista liikkeelle ja kehittää ainakin koulumme "kirjaston" toimintaa: Laatia jonkinlaisen rekisterin kirjoistamme, järjestää kirjat hyllyihin jonkin logiikan perusteella (jotta oppilaatkin sieltä jotakin löytäisivät), karsia todella huonokuntoiset ja erittäin pahanhajuiset kirjat (jep!) pois ja pohdiskella jonkinlaista tietoturvallista ja helposti muokattavaa lainaussysteemiä. Löytyisikö lainaussysteemiin vinkkejä täältä? Minkälaisia lainaussysteemejä teidän muiden kouluissa on? :) Toivon mukaan tulevaisuudessa onnistuisi myös jonkinlainen yhteistyö kunnallisen kirjaston kanssa, mutta toistaiseksi se jää nyt vielä odottamaan omaa vuoroaan.

⇒ **Kotitehtävä: lukuprojekti**

Minulla on kolmannessa jaksossa tiedossa hyvin pieni Äi11-moduulin ryhmä, joten ajattelin luetuttaa kaikilla joko saman teoksen tai useita novelleja opintojakson aikana. Mikäli päädyn novelleihin, teemme niistä erilaisia analyysitehtäviä, joissa keskitymme eri fiktiivisten tekstien analyysin osa-alueisiin (kieli ja kerronta, henkilöhahmot, henkilöiden väliset suhteet, lajipiirteet ja niin edelleen). Mikäli päädyn kokonaisteokseen, teemme siihen liittyvän analyysitehtävän mahdollisesti suullisesti ryhmäkeskusteluna sekä luovan kirjoittamisen tehtävän (esimerkiksi mielipidekirjoitus valitusta henkilöahmosta).

Lopullinen suunnitelma ei ole vielä tässä kohtaa hioutunut, mutta syksyn ylppäri- ja koeviikkorumban sekä uuden jakson suunnitelmien jälkeen suunnitelma tarkentunee.

Heidi Mankinen

⇒ **Lukevaksi kouluksi -kotitehtävä**
Lukuprojektin ideointi: peruskoulun
7. luokka ja esikoululaiset

1. Lukuprojektin tavoitteena on, että 7.-luokkalainen lukee jonkun esikoululaisen kummioppilaansa valitseman satukirjan ääneen omalle kummioppilaalleen. Harjoitellaan ääneen lukemista sekä lukemista yhdessä, isomman ja pienemmän oppilaan kanssa.
2. Luetaan esikoululaisen itsensä valitsemaa satukirjaa tai kertomusta. Luetaan kokonainen tarinallinen kirja loppuun tai yksi satu isommasta kokoelmasta. Luettava hankitaan kunnan kirjastosta.
3. Satukirjan lukeminen toteutetaan esikoululaisten ja 7.-luokkalaisten yhteisten kummioppilastuntien aikana koulussa. Lukemiseen käytetään yksi tai useampi oppitunti.
4. Työmenetelminä käytetään satukirjan ääneen lukemista sekä sen jälkeen esikoululaisen saduttamista kuulemansa perusteella. Lisäksi luetusta piirretään kuva sadutuksen yhteyteen.
5. Lukuprojektin tuotoksena syntyy esikoululaisen saduttama ja 7.-luokkalaisen tietokoneelle kirjoittama satu, jonka yhteyteen liitetään

esikoululaisen ja 7.-luokkalaisen yhdessä piirtämä kuva sadusta. Tuotokset voidaan koota koulun seinälle tulostettuina ja diaesityksiksi tietokoneelle.

Lea Portano

♡ 0 🗨 0

⇒ **Lukevaksi kouluksi -kotitehtävä**

Lukio, ÄI 2-3

Ainakin meillä Juuan lukiossa opintojaksot 2 ja 3 muodostavat kahden opintopisteen moduulin, niinpä olen yhdistänyt niiden sisältöjä niin, että luettava kirja on vuorovaikutusteemainen. Olen koonnut kirjalistan sellaisista uudehkoista kirjoista, joissa vuorovaikutus, tai lähinnä sen ongelmat, ovat keskeisessä roolissa.

Kirjoja luetaan pienehköissä lukupiiriryhmissä ja opiskelijat saavat opintojakson alussa itse muodostaa ryhmät. Tämä onnistuu yleensä hyvin, koska pienessä lukiossa opiskelijat tuntevat toisensa. Ideana siis on, että samassa ryhmässä olisi samantasoisia lukijoita. Myös kirjan ryhmälleen he saavat valita itse. Pienehköt (4-6 henkilöä) ryhmät helpottavat kirjojen saamista yhtä aikaa kaikille. Tämä lukupiirijakokeskustelu ja luettavasta kirjasta neuvottelemisen on samalla vuorovaikutustaitojen harjoittelua.

Esimerkkejä kirjavaihtoehtoista:

Tatiana Elf: Erokeskusteluja (sopii erinomaisesti vuorovaikutusteemaan, kertoo kahden pariskunnan mökkiviikonlopusta, pelkkää dialogia, äänikirjassa neljä eri lukijaa)

Emmi-Lia Sjöholm: Virtahevot (sopii erinomaisesti, äänikirjaversiossa tuntuu kuin salakuuntelisi kahden ihmisen öistä keskustelua)

Sarah Crossan: Yksi (kertoo siamilaisista kaksosista, vuorovaikutussuhde on hyvin erityinen)

♡ 0 🗨 0

⇒ **Kotitehtävä (peruskoulu)**

Meillä on MOK- teemana paikallisuus. Tähän voisi käyttää noin viikon tunnit keväällä. Ideana

on ysien kanssa kirjallisuushistoriajakson loppuksi tutustua lappilaisiin kirjailijoihin ja Lapissa kirjoitettuihin teoksiin(Katja Kettu, Rosa Liksom, Oiva Arvola, Milla Ollikaisen ensimmäiset dekkarit, paikallistarinoita, kummitustarinoita Tornionlaaksosta, Anu Ojalan dekkareita, Riina Mattilan kirjoja). Teokset saadaan paikalliselta kirjastolta. Ideana on tutustua erilaisiin teksteihin, ja lukea näytteitä eri kirjailijoilta. Kuunnellaan aluksi Samuli Paulaharjun tekstinäytteitä. Sen jälkeen opiskelijat saavat ryhmissä lukea erilaisia tekstikatkelmia ja pohtia apukysymysten avulla, näkykö lappilaisuus teksteissä ja millainen lappilaisuus niissä näkyy. Lukunäytteisin käytetään pari tuntia, minkä aikana on tarkoitus lukea noin 3-4 eri tekstiä. Tämän jälkeen opiskelijat voivat valita yhden kirjailijan tekstin, joka kiinnostaa ja etsiä tietoa kirjailijasta. Kirjalilijaesittelyt laitetaan koulun seinälle esille.

♡ 0 ◻ 0

⇒ **Kotitehtävä**

Harjoitellaan 7. lk kanssa etsimään itselleen mieluista ja sopivaa luettavaa sekä luetaan kokonaisteos. Käydään oppitunnin aikana kirjastossa lainaamassa lukukirjat ja samalla tutustutaan kirjastoon ja sen valikoimaan. Jokainen lainaa itselleen (itse tai koulun kortilla) kirjan, jota luetaan neljän viikon ajan. Koulussa luetaan yksi oppitunti/viikko ja loppukirja tulee lukea omalla ajalla. Luetusta kirjasta askarrellaan oppitunneilla kirjavinkkaus luokan seinälle. Kartonkia ja muuta materiaalia hyödyntäen vinkkauksen voi askarrella kirjan teeman mukaiseksi. Valmiit kirjavinkkaukset esitetään lyhyesti muulle luokalle, jolloin samalla saa matalan kynnyksen esiintymisharjoituksen ja seinälle saadaan kirjavinkkauksia oppilaille.
Anna-Reetta Ellilä

♡ 0 ◻ 1

Taru Klaavu 9/29/24 10:31ILTAPÄIVÄ

1. Luokka-asteena 7. lk. Tavoitteena on tutustua tietokirjallisuuteen, valita tietokirja luettavaksi omien mieltymysten mukaisesti ja laatia teoksesta antamieni kysymysten avulla sekä kirjallinen että suullinen esittely, eli tässä arvioitavassa tehtävässä harjoitellaan siis tietokirjan lukemista / kuuntelemista (myös äänikirja käy) sekä sen kirjallista ja suullista esittelemistä, samoin palautteenantoa sekä itsearviointia. 2. Jokainen oppilas valitsee mieleisensä tietokirjan joko antamaltani lukuvinkkilistalta tai täysin omavalintaisesti, kunhan ei valitse aivan pikkulapsille suunnattua teosta. Luettava hankitaan omalla ajalla; toki yhteisen kirjastovierailunkin voi tehdä.) 3. Teos luetaan oppituntien ulkopuolella, ja luku-aikaa on reipas kuukausi. 4. Tähän tehtävään liittyy itsenäistä lukemista (tai kuuntelemista, mikäli valitsee äänikirjan), kysymyksiin vastaamista kirjallisesti sekä teoksen

esittelemistä suullisesti muulle opetusryhmälle. Suullisiin esittelyihin liittyy lisäksi palautteenanto (muut oppilaat + opettaja). 5. Jokainen oppilas tuottaa kaksi suoritusta: kirjallisen sekä suullisen osion, jotka arvioin erikseen ja joilla on kokonaisarvioinnissa yhtä suuri painoarvo. Teokset esitellään -sovittuina päivinä - luokassa siten, että luokkatilan keskelle muodostetaan 5 - 6 pulpetin piiri. Oppilaat menevät piiriin aina yksi ryhmä kerrallaan (en muodosta ryhmiä etukäteen, vaan ne muotoutuvat tilanteen mukaan), ja jokainen piiriläinen esittelee vuorollaan oman teoksensa. Jokaisen esityksen jälkeen annetaan yhdessä palautetta, jota saa antaa kuka tahansa, myös muut samassa piirissä istuvat. Kaikki opetusryhmän oppilaat ovat siis yleisönä, mutta ajatuksenani on, että piirissä istuen, pulpetti ikään kuin turvana, suullinen esittäminen on helpompaa kuin yksin luokan edessä seisoen. Tämä on toiminut samalla eräänlaisena kenraaliharjoituksena ennen noita perinteisempiä, luokan edessä tehtäviä esityksiä. Ennen kuin palautan oppilaille kirjalliset esitykset, joiden arvosanan yhteyteen liitän myös suullisen esityksen arvosanan, annan heille täytettäväksi vielä itsearviointilomakkeen, jossa on kysymyksiä kummastakin tehtäväosiesta.

⇨ **Lukuvarttien vakiinnuttaminen** **(Anne Tapanainen)**

Olen pitänyt lukuvartteja jo monta vuotta. Aina alkusyksystä homma käynnistyy hyvin, mutta kevättä kohti vaarana on, että lukeminen jää muun työskentelyn jalkoihin. Lukuvartit ovat olleet välillä tunnin aluksi, välillä keskellä ja välillä keskellä tuntia. Meillä on 75 minuutin oppitunnit, joten kokonaisten lukutuntien pitäminen ei ole oikein mielekästä.

Tänä syksynä olen siirtänyt lukuvartit oppitunnin alkuun. Aloitamme jokaisen tunnin lukuvartilla. Kun oppilaat tulevat luokkaan, he aloittavat heti itsenäisesti lukemisen. Kun 15 minuuttia on täynnä, aloitamme yhteisesti tunnin. Tämä on toiminut nyt todella hyvin.

Koulun vieressä on kunnan pääkirjasto, joten hyödynnämme sitä paljon. Välillä oppilailla on luettavana jokin arvioitavaan työhön liittyvä kirja, mutta pääosin he saavat lukea lukuvarteissa sellaisia tekstejä, joista ovat kiinnostuneet. Myös kotoa voi toki tuoda luettavaa. Kirjaa voi kuljettaa mukana tai sen voi jättää säilöön luokkaan.

Oppilaita tullut palaute on ollut pääosin positiivista. Tarkoitus on jossain vaiheessa lukuvuotta kerätä vielä kaikilta palautetta ja kehittää sen avulla tätä vielä.

♡ 0 🗨 0

⇨ **Lukupiiriprojekti luovasti**

Oppilaat jaetaan ryhmiin ja kullekin ryhmälle valitaan yhteinen luettava kirja (ryhmien lukumäärä riippuu eri lukupiirikirjavaihtoehtojen määrästä ja ryhmäkoosta). Lukupiiriryhmät pysähtyvät pitkin lukuprosessia keskustelemaan lukemastaan teoksesta. Kun kirja on luettu, siitä laaditaan ryhmässä luovia oppimistehtäviä. Tällaisia voivat olla esim. kirjan pohjalta tehty lautapeli, laajahko Kahoot, täydennettävä juonisarjakuva, Kuuma tuoli - improvisaatioharjoituksen käsikirjoitus tai pikadeitti-roolikorttien laatiminen.

Kun ryhmät ovat lukeneet teoksensa ja laatineet oppimistehtävät, ryhmän jäsenet valitsevat toisen lukupiirikirjan. Myös tämä teos luetaan uuden lukupiiriporukan kanssa keskustellen. Kun uusi teos on luettu, sen pohjalta tehdään edellisen ryhmän tekemiä hauskoja oppimistehtäviä.

Tällä tavalla lukeminen ja luetun prosessointi on sosiaalista, luovaa ja hauskaa, ja myös luetun ymmärtämistä voidaan testata leikkimielisesti. Lukupiiriprojekti sopii kaikille luokka-asteille, mutta näkisin sen toimivan erityisen hyvin esimerkiksi kasiluokkalaisten genrekirjojen kanssa.

Krista Mäki-Kala

♡ 0 🗨 0

⇒ Lukevaksi kouluksi

Tavoitteena on innostaa lukemaan ja lisätä yhteisöllisyyttä ammatillisessa oppilaitoksessa:

1. Opettajat vinkkaavat lempikirjoistaan ja lukevat niistä näytteitä opiskelijakahveilla.
2. Kasvatus- ja ohjausalan opiskelijat lukevat eläytyen lastenkirjoja. Läheisen päiväkodin lapsia voidaan kutsua mukaan lukuhetkeen, tai opiskelijat lukevat toisilleen.
3. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijat käyvät lukemassa novelleja, uutisia jne. oppilaitoksen pihapiirissä olevissa hoito- ja hoivatyön yksiköissä.
4. Pari kertaa lukuvuoden aikana järjestetään auditoriossa mahdollisuus osallistua motivointidraamaan, jossa käytetään teksteinä esim. novelleja, romaaniatkelmia, satuja. (ÄOL:n vuosikirja 2015.)

♡ 0 🗨 0

⇒ Kotitehtävä

Luen 7.-luokkalaisille ääneen Vuokko Hurmeen kirjoittaman Kiepaus-kirjan selkomukautusversion. Ääneen lukemisen jälkeen jaan oppilaat kolmen oppilaan ryhmiin ja he toteuttavat tyhjiin kenkälaatikkoon askarteluna jonkin mieleen jääneen kohtauksen kirjasta. Materiaalia voi hakea esim. ulkoa. Oppilaat kirjoittavat omin sanoin laatikon reunalle, mitä kohtauksessa tapahtuu. Valmiit työt esitellään muulle luokalle.

♡ 0 ◻ 0

⇒ **Kotitehtävä1**

Erityisiä tavoitteita: Syventää ymmärrystä fiktion keinoista, lisätä tietoisuutta kulttuurin ja todellisuuden suhteista sekä ei-inhimillisen vaikutuksesta ja asemasta kirjallisuudessa. Lisätä itsetuntemusta lukijana ja rohkaista kirjoittamaan kaunokirjallista tekstiä.

Mennään 3-5 henkilön ryhmiin ja kukin ryhmä lukee saman kaunokirjallisen teoksen. Valitaan (opettajan valmiiksi katsomalta listalta) teoksia, joissa on päähenkilönä/kertojana ei-inhimillinen eläin (esim. Morpurgon Sotahevonen, Ruohometsän kansa..) tai joissa eläinhahmo on olennaisessa sivuosassa.

Kirja jaetaan 4 osaan ja yksi osa pitää aina olla luettuna tietylle tunnille viikosta. Tällä samalla tunnilla teosta saa lukea ja tehdä siihen liittyvää yksilömonistetta. Monisteessa on peruskysymysten lisäksi (juoni+hahmot+miljöö+tapahtuma-aika+aihe+teema) tarkempia kysymyksiä juuri teoksen eläinhahmosta: mikä rooli eläinhahmolla on teoksessa (esim. päähenkilön apuri), millainen suhde eläinhahmolla on teoksen ihmishahmoisin, millaisia piirteitä eläinhahmolla on (ei-inhimillisiä/inhimillisiä/yhteisiä/yliluonnollisia), ja pohditaan, miksi hahmolla on näitä piirteitä tarinan kannalta. Lopuksi pyydetään kertomaan, minkälaisia ennakkotietoja/asenteita/kokemuksia itsellä on teoksessa esitettävästä eläinlajista ja pyydetään pohtimaan vaikuttivatko nämä lukuprosessissa tai muuttiko teos näitä ennakkotietoja/asenteita eläinlajista. (kaikki kohdat pitää perustella tekstiesimerkeillä tai sivuilla kirjasta).

Yksilömonisteen tekemisen jälkeen mennään ryhmiin, jotka lukivat saman teoksen. Ryhmä valitsee teoksesta mielestään jännittävän tai hyvän kohtauksen, jossa sivuhenkilönä oleva eläinhahmo on mukana ja kuvittelee/kirjoittaa sen uusiksi niin, että eläinhahmo olisikin päähenkilönä. Tai jos teoksessa on päähenkilönä eläinhahmo, kuvitellaankin

kohtaus siten, että kertoja/päähenkilö olisi ihminen (muunnoksen tyyli vapaa mutta kaunokirjallinen). Sitten kukin ryhmä lukee (teoksen nopean yleisesittelyn jälkeen) kohtauksen ensin kirjasta ja sen jälkeen oman versionsa. Esityksen jälkeen pohditaan yhdessä, miten näkökulman (ja tyylin) vaihdos vaikutti tarinassa. Lopuksi äänestetään, mikä keksitty muunnos oli paras, ja tämä ryhmä saa palkinnon. Työn tekemiseen 1-2 oppituntia+läksynä ja purkuun 1-2 oppituntia.

Luettuja teoksia voi käsitellä vielä siten, että opettaja jakaa kullekin ryhmälle asiatekstin teoksessa esitetystä eläinlajeista (tietokirja/uutinen...) ja verrataan asiatekstin ja fiktion keinoja. Tämä voidaan purkaa ryhmissä pp-esityksenä tai jonain yksilötehtävänä. Yhdessä voidaan myös pohtia, mitä vaikutuksia eri kuvaustavoilla voi olla siihen, mitä muista eläinlajeista ajatellaan.

♡ 0 🗨 0

⇒ **Kotitehtävä 1: Lukevan aikuisen malli Koulun ja kodin päivässä (Tanja Salo)**

Vanhemmat ilmoittautuvat Koulun ja kodin päivään Forms-lomakkeella, jossa kysytään myös sitä, ovatko he halukkaita lukemaan lapsensa luokassa esim. omasta lapsuudesta tuttua, itselle rakasta satua. Kodin ja koulun päivä alkaa lukutaitokahveilla ruokasalissa. Kahvihetken aikana suomen ja kirjallisuuden aineenopettaja kertoo lukemisen tärkeydestä, lukevan aikuisen mallin merkityksestä jne. ja avaa, mitä seuraavalla viikolla alkavalla Lokakuu on lukukuu -tempauksen aikana koulussa tapahtuu. Aloitustilaisuudessa on mahdollista myös hypistellä lasten- ja nuortenkirjoja, jotka on todettu lukuintoa herätteleviksi teoksiksi. Kahvien jälkeen vanhemmat siirtyvät seuraamaan oppitunteja - ja toivottavasti lukemaan oppilaille!

♡ 0 🗨 0

⇒ **Kotitehtävä (ammattiopisto)**

Tällä hetkellä toimiessani opinto-ohjaajana, aion ottaa esille lukemisen kahdella tavalla: 1) Kun pidän joka ryhmälle opo-tunnin, esittelen tunnin lopuksi, miten he voivat lukea kirjaston sivujen kautta oman ammattialan lehtiä ja sanomalehtiä ja kerron, miksi lukeminen on tärkeää. Jos ryhmällä on äikän kurssi, he käyttävät osan tunnista verkkolehtien lukemiseen. 2) Vien koulumme toimistosiiven odotustilaan erilaisia sanomalehtiä ja aikakauslehtiä, jotta opiskelijat

voivat lukea hetken, kun odottavat pääsyä
opolle /kuraattorille /terveydenhoitajalle jne.
Kirja/lehtihylly tekee comebackin. :)

♡ 0 ◻ 0

⇒ **Klassikkonäytelmä 9. luokalle**

Yhdeksäsluokkalaisten kanssa luetaan
Työmiehen vaimo ja käsitellään se.
Ensin näytän roolit ja oppilaat saavat
ehdottaa, minkä roolin haluavat.

Näytelmä luetaan tunneilla rooleissa (ei
näytellä). Jokaisen näytöksen jälkeen
keskustellaan, mitä siinä tapahtui ja käydään
läpi mahdollisesti vaikeita sanoja ja ilmauksia.
Mikäli ei ehditä lukea tunnilla näytöstä, voin
antaa läksyksi lukea luvun loppuun kotona.

Käsittelyä varioin näistä vähän ryhmän mukaan:

Roolikartta: Kun näytelmä on luettu, oppilaat
jaetaan ryhmiin ja he tekevät roolikartat
näytelmästä A4-paperille tai julisteeseen.
Johanna tulee keskelle ja ryhmät miettivät,
miten muut henkilöt suhtautuvat Johannaan ja
etsivät näytelmästä yhden repliikin, joka kertoo
heidän suhtautumisestaan Johannaan. Mitä
läheisempi hahmo on Johannalle, sitä
läheemmäksi hänet sijoitetaan. Työt esitellään.

Kuuma tuoli: Tehdään aluksi henkilökuva
näytelmän tärkeimmistä hahmoista. Millainen
hahmo on? Mitä hänestä saadaan tietää
näytelmän perusteella? Jne. Tämän jälkeen
esitellään henkilökuvat ja koko yksi ryhmän
jäsen istuu kuumaan tuoliin yhdeksi näytelmän
hahmoksi. Muu ryhmä seisoo hänen takanaan
valmiina auttamaan. Yleisö saa esittää
kysymyksiä, ja istuja vastaa sopivalla tavalla ja
muu ryhmä tarvittaessa kuiskii apua. Tässä voi
tulla mielenkiintoisia keskusteluja, jos löytyy
rohkeita kysyjä. Joskus kysyn myös itse
kysymyksiä, jos oppilaiden on niitä vaikea
keksiä-

Kirje Minna Canthille: kirjoitetaan kirje
arvioitavana yksilötyönä Minna Canthille
nykylukijana ja esitetään ajatuksia kirjan
henkilöistä ja tapahtumista sekä mietitään
kirjan teemaa. Heikoimmille kirjoittajille olen
antanut erilaisia kappaleen aloituksia, jotta
saavat tehdyksi.

♡ 0 ◻ 0

⇒ **Lukuprojekti yseille**

Aloitamme kotimaiseen kirjallisuuteen
tutustumisen omavalintaisella teoksella open
antamien kirjavinkkien avulla. Lukemisen aikana

kirjoitetaan tunneilla lukupäiväkirjaa neljän viikon ajan. Teoksen lukemisen edistyminen pitää aluksi suunnitella. Jokaisella kirjoituskerralla on oma näkökulma, josta teosta tarkastellaan. Jos aikaa on, kirjoista myös keskustellaan pienryhmissä.

♡ 0 🗨 0

⇨ **Lukevaksi kouluksi - kotitehtävä**

Lukio, S2-opinnot

Tavoitteena S21- ja S26 + 27 -

moduuleihin saada lukemista lisättyä.

Myös kollegani toteuttaa opintojaksoissa

S22 + S23 ja S24 ja S25 samaa kaavaa.

Tavoite

- Saada S2-opiskelijat lukemaan suomenkielisiä tekstejä, laajempia teoksia.
- Opiskelijat tutustuvat kirjaston toimintaan, käymme yhdessä kirjastossa valitsemassa luettavat romaanit. Alkuun valitsemme selkomukautetut romaanit.

Toteutus:

- Teemme lukusuunnitelmat luettavista kirjoista. Tuntien puitteissa kirjoista keskustellaan opintojakson aikana kerran viikossa: tehdään erilaisia tekstejä, tarkastellaan opintojakson mukaista teemaa ja aiheita.
- S21-opintojaksossa joka viikko on yhteen lukemiseen liittyvä tunti, jossa voimme tarkastella luettavaa kokonaisteosta ja lukea myös muunlaisia, kiinnostavia pidempiä tekstejä.
- S26+S27-opintojaksossa jatkan samaa jakoa tuntien suhteen, jolloin saamme keskusteltua ja kirjoitettua teksteistä. Ennen kaikkea painopisteenä kirjallisuuden avulla on päästää opiskelijat kirjoittamaan ja puhumaan.

Saija Pynssi

♡ 0 🗨 0

⇨ **STK-oppilaiden lukuprojekti**

Kahdeksannen luokan STK-oppilaiden ryhmä lukee Poika raidallisessa pyjamassa -romaanin luku kerrallaan niin, että luettuaan luvun he vastaavat lukua koskeviin kysymyksiin Google Slidesissa. Viimeinen dia kokoaa kirjan aiheen ja teeman yhteen ja lisäksi oppilaat saavat kertoa perustellen mielipiteensä romaanista.

Samainen diasarja auttaa myös lukutaidoltaan tai lukutottumuksiltaan heikompia SUK-oppilaita.

♡ 0 ☹ 0

⇒ **Lukevaksi lukioksi-kotitehtävä**

Kiire tuntuu olevan ainakin nykyopiskelijoilla
ÄI01-08 perusseteissä, mutta...

- 1) tunneilla nousee tasaisesti innostavia lukukokemuksia: näiden opiskelijoiden vinkkaukset ja ääni menee paremmin perille kuin opettajan. Voisi pyytää opiskelijoita vinkkaamaan toisiinkin ryhmiin.
- 2) opettajien lempikirjoista tai opinnäytteistä on pidetty näyttelyitä aiemmin LUKUVIIKOILLA / kirjan päivänä, ehkäpä vastaavan voisi elvyttää. Joskus on ollut jokin kisa, jossa kirja ja lukija pitää yhdistää.
- 3) luetaan ääneen kirjallisuusnäytteitä / tyylinäytteitä hetki tuntien aluksi tai sitä omaa valittua moduuliin kuuluvaa kirjaa.
- 4) kirjallisuusdiplomia on taas käynnistetty, koska on opiskelijoita, joita kirjallisuus ja omalla ajalla niistä syntyvät luovat työt kiinnostavat.
- 5) ÄI10:llä Studeo tarjoaa ESSEE-genreä (emme lueta pakollista kokonaisteosta), ja tämä ope on raahannut määrällisesti kaikille yhden esseekirjan lähikirjastosta. => Teoksien yksittäisiä esseitä luetaan makupaloina **vain** tunnilla ja kevyitä tyyli/havainnointitehtäviä on laadittu niistä, sekä kirjan väliin on koostettu vinkkipaperi seuraavaa lukijaa varten.

♡ 0 ☹ 0

⇒ **Lukevaksi kouluksi -kotitehtävä**

7. luokan oppilaat lukevat dekkarin, jotka he saavat koulun kirjastosta. Jokainen luokan oppilas lukee eri kirjan. Kirjalle tehdään uudet kannet. Samalla opetellaan kannen osien nimet, esim. kirjan selkä ja takakansi, sekä laaditaan houkutteleva teksti takakanteen. Toinen tehtävä on laatia etsintäkuulutus dekkarin rikoksen tekijästä tai epäillystä. Tässäkin tehtävässä luovuuden annetaan kukkia.

♡ 0 ☹ 0

⇒ **Lukuprojekteja**

Lukion äidinkielen kursseilla luemme vähintään yhden kokonaisteoksen kirjallistoista, joista työvihoissamme on. Helsingin Sanomien lukeminen on mahdollista koulun tarjoamana etuna sähköisesti kullekin opiskelijalle. Teetätän joka kurssilla sanomalehden teksteistä jonkin tehtävän. Koulussamme on mahdollista myös suorittaa kirjadiplomi, josta

saa yhden kurssin. Opiskelijoita on senkin suorittamiseen eri vuosikerroilta riittänyt.

♡ 0 🗨 0

